

بسم الله الرحمن الرحيم

“शुरु अल्लाहको नामबाट जो
अत्यन्त करुणामय एवं परम दयालु छन् ।”

वर्ष-२०, अंक-४, पूर्णाङ्क-१६८- जेष्ठ २०७१, May/June 2014

प्रबन्धक/सम्पादक : जीव पोखरेल

सह-सम्पादक : अब्बास चौधरी ९८०३२४५६४०

बजार व्यवस्थापक : जहाँगीर अन्सारी ९८०३४९३३९५

सल्लाहकारहरु

डा. इमरान अन्सारी मौ. अलाउद्दीन फलाही

ई. इल्ताफ हुसैन डा. ऐनुद्दीन बागवान

स्थानीय संवाददाताहरु

जिक्कुल्लाह अन्सारी- पर्सा (९८४५२८२९७१)

मोहम्मद अली- पाल्पा (९८४७२९१७८८)

मोइन अन्सारी- बाँके (९८४८०२२६०६)

देवेन्द्र किशोर ढुंगाना- भक्तपुर (९८४२६२६५६४)

अतहर आलम-सुनसरी (९८५२०५५६८६)

कानूनी सल्लाहकार

अधिवक्ता-मोहम्मदीन अली

सम्पर्क ठेगाना

पो.ब.नं. : २८९६, घण्टाघर, काठमाडौं

फोन : ४२२६२५९

पो. ब. नं. : १५४, सरौचिया, विराटनगर

फोन नं. : ०२९-५२९८७१

E-mail: madhursandesh1996@gmail.com

कम्प्युटर : मोहम्मद सुलैमान

मुद्रण

मंजिल प्रिन्टिङ्ग प्रेस त्रिपुरेश्वर, काठमाडौं

Email: manjilpp@hotmail.com

क्र.सं.	विषय	पृष्ठ
१.	नमाजको लागि पवित्रता अब्बास चौधरी	५
२.	स्वर्ग वा नर्क प्राप्तिको मार्ग इरफान पोखरेल	८
३.	हदीस र यसको इतिहास ई. इल्ताफ हुसैन	१४
४.	सन्तानमाथि हाम्रो दायित्व मुहम्मद सुलैमान	१५
५.	अनास्थावादीसँगको वार्तालाप मौलाना जुल्फकार अली फलाही	१७
६.	कुरआन र मेरो जीवन मोहम्मद अलि	१९
७.	आवेदित सदस्यहरुको लागि प्रशिक्षण कार्यक्रम सम्पन्न	२१
८.	हेपाटाइटिस-बीसँगको जीवनका सम्भावना डा. अनन्त श्रेष्ठ	२२

स्थायी स्तम्भहरु

कुरआन - २

हदीस - ३

बालपाना - २४

ग्राहक शुल्क

प्रति कपी	रु.	३०१-
अर्ध-वार्षिक	रु.	१७५१-
वार्षिक	रु.	३००१-
आजीवन सदस्य	रु.	३,०००१-
भारतमा-वार्षिक	भारु.	३००१-
अन्य सार्क राष्ट्रहरुमा वार्षिक	US\$	१०
गैर सार्क राष्ट्रमा वार्षिक	US\$	२०

प्रकाशक : अल-हेरा एजुकेशनल सोसाइटी नेपाल

मधुर सन्देश मासिकमा सम्प्रेषित लेखहरुमा व्यक्त विचारहरुमा हाम्रो मतैक्यता हुनुपर्छ भन्ने कुनै जरुरी छैन ।

ईशवाणी

कुरआन

१४-सुरह बनी इस्राईल (मक्की)

अनुवादक: अलाउद्दीन अन्सारी फलाही

(४७) जब तिनीहरू तिमीतर्फ कान थापेर सुन्दछन्; तिनीहरू कुन उद्देश्यले सुन्छन् भन्ने हामी राम्ररी जान्दछौं र तिनीहरूले कानेखुसी गरिरहेको कुरा पनि जान्दछौं। यी अत्याचारीहरू आपसमा भन्छन्- “तिमीहरू केवल एक जादूपीडित व्यक्तिको अनुसरण गरिरहेका छौ।”

(४८) हेर, तिनीहरूले तिम्रो बारेमा कस्ता किसिमका उदाहरणहरू बयान गर्छन् अनि तिनीहरू त पथभ्रष्ट भए। र, तिनीहरूले सत्मार्ग पाउने सक्दैनन्।

(४९) र, तिनीहरू भन्छन्- “के जब हामी (मेरेर) हाडखोड तथा टुक्रा-टुक्रा हुनेछौं तब नव जीवन पाएर पुनरुत्थान गरिनेछौं?”

(५०) भनिदेऊ- “तिमीहरू ढुङ्गा बन या फलाम।

(५१) वा कुनै यस्तो सृष्टि जसले तिम्रो विचारमा जिन्दगी पाउनु असम्भव छ। अनि तिनीहरूले अवश्य नै सोच्ने छन्- “कसले हामीलाई पुनर्जन्म गराउने छ?” भनिदेऊ- “तिमीहरूलाई पहिलोपटक सृष्टि गर्नेले नै। त्यसपछि तिनीहरू आफ्नो टाउको हल्लाउँछन् र अगाडि हल्लाउँदै सोच्छन्- “यो कहिले हुनेछ?” भनिदेऊ- “यसमा के आश्चर्य छ कि यो शीघ्र नै हुनेछ।”

(५२) त्यस दिन जब उनले तिमीहरूलाई बोलाउनेछन्, तिमीहरू उनको प्रशंसा गर्दै अज्ञापान गर्नेछौं र तिमीहरूले संसारमा थोरै दिन बिताएका छौ भन्ने अनुमान गर्नेछौ। (५३) (हे सन्देष्टा!) मेरा भक्तहरूलाई भनिदेऊ कि उनीहरूले राम्रो कुरा मात्र गर्ने गरून्। वास्तवमा शैतानले मानवहरूबीच वैमनस्यता उत्पन्न गर्ने प्रयास गर्छ। निश्चय नै शैतान मानवको खुल्लमखुल्ला शत्रु हो।

(५४) तिमीहरूका पालनकर्ता तिमीहरूको अवस्थाबाट राम्ररी अवगत छन्। उनले चाहेमा तिमीहरूमाथि दया गर्नेछन्। र, उनले चाहेमा तिमीहरूलाई यातना दिनेछन्। र, (हे सन्देष्टा!) हामीले तिमीलाई मानिसहरूका कार्यसाधक बनाएर पठाएका छैनौ।

(५५) अनि, आकाशहरू तथा धर्तीमा रहेका सम्पूर्ण वस्तुसँग तिम्रा पालनकर्ता राम्ररी अवगत छन् र हामीले केही सन्देष्टाहरूलाई अन्य केही सन्देष्टाहरूमाथि श्रेष्ठता प्रदान गरेका छौं। र, हामीले नै दाऊदलाई ज़बूर (नामक ग्रन्थ) प्रदान गर्‍यौं।

(५६) भनिदेऊ- “अल्लाहबाहेक जसलाई तिमीहरू (कार्यसाधक) ठान्दछौ तिनीहरूलाई बोलाएर हेर। तिनीहरूले न तिमीहरूको कष्ट निवारण गर्न सक्छन् न परिवर्तन नै गर्न सक्छन्।”

(५७) तिनीहरू जसलाई पुकार्छन् उनीहरू स्वयं आफ्ना पालनकर्ताको निकटता प्राप्ति कालागि माध्यम खोज्दैछन् कि उनीहरूमध्ये कसले अधिक निकटता प्राप्त गर्न सक्छ। अनि, उनीहरू आफ्ना पालनकर्ताको दयाको आशामा रहन्छन् र उनको यातनासँग डराउँछन्। वास्तवमा तिम्रा पालनकर्ताको यातना भयावह छ।

(५८) र, कुनै यस्तो नगर छैन जसलाई हामीले महाप्रलयको दिनभन्दा अघि ध्वस्त नपारौं वा कठोर यातना नदेऔं। यो कुरा पुस्तिकामा लिपिबद्ध भइसकेको छ।

(५९) अनि, हामीलाई केवल यस कुराले निशानीहरू पठाउनबाट रोक्यो कि अतीतका मानिसहरूले त्यसलाई नकारेका थिए र, हामीले समूद जातिलाई स्पष्ट निशानीका रूपमा ऊँटनी प्रदान गरेका थियौं। तर तिनीहरूले त्यसमाथि अत्याचार गरे। र, हामी मानिसहरूलाई सचेत गर्न नै निशानीहरू पठाउने गर्छौं।

(६०) अनि, स्मरण गर जब हामीले भन्यौं- “तिम्रा पालनकर्ताले मानिसहरूलाई घेरामा लिएका छन्।” अनि, हामीले तिमीलाई देखाएको दृश्य र कुरआनमा तिरस्कार गरिएको वृक्षलाई मानिसहरूकालागि परीक्षा बनाइदियौं। अनि, हामी तिनीहरूलाई सावधान गर्छौं तर चेतावनीले तिनीहरूको ठूलो ठूलो उद्दण्डतामा वृद्धि नै गर्दछ।

(६१) र, स्मरण गर त्यस अवसरलाई जब हामीले फ़रिश्ताहरूलाई भन्यौं कि आदमसामु सज्दा गर तब इब्लीसबाहेक सबैले सज्दा गरे। उसले (इब्लीसले) भन्यो- “के म यस्तो व्यक्तिलाई सज्दा गरूँ जसलाई तिमीले माटोबाट सृजना गरेका छौ?”

(६२) र, भन्यो- “के यही हो जसलाई तिमीले ममाथि श्रेष्ठता प्रदान गर्‍यौ? यदि तिमीले मलाई महाप्रलयको दिनसम्म अवसर दियौ भने केही व्यक्तिबाहेक उसका सम्पूर्ण सन्तानलाई आफ्नो वंशमा पार्नेछु।”

हदीस

मुहम्मद (स.) ले भन्नुभयो :

१. उम्मे सल्मा (रजि.) को भनाई छ कि उनी र मौमूना (रजि.) अल्लाहका रसूल (स.) को सेवामा उपस्थित थिए। त्यसै समय इब्ने मक्तूम (रजि.) पनि आई पुगे। उहाँ (स.) ले भन्नुभयो, ऊबाट पर्दा गर! मैले भने, उहाँ त अन्धो हुनुहुन्छ होइन र? वहाँ त हामीलाई देख्न सक्नु हुन्। उहाँ (स.) ले भन्नुभयो, के तिमीहरु दुवैजना पनि अन्धा छौ? के तिमीहरु वहाँहरुलाई देखिरहेका छैनौ? (तिर्मिजी)

२. उमर बिन अल्-खत्ताब (रजि.) को भनाई छ, अल्लाहका रसूल (स.) ले भन्नुभयो, “कोही कुनै पर महिलासँग एकलो हुँदैन बरु उनीहरु दुवैसँग तेस्रो शैतान हुन्छ। (तिर्मिजी)

कुनै पनि ठाउँ अथवा कोठामा दुईजना नामहरम (इस्लामको परिभाषा अनुसार त्यस्तो पुरुष तथा महिलालाई नामहरम भनिन्छ जससँग विवाह गर्नु वैध छ) पुरुष र महिला हुन्छन् त्यहाँ तेस्रो शैतान पनि उपस्थित रहन्छ। यस्तो अवस्थामा हरेक क्षण यस कुराको डर हुन्छ कि ती दुवैजना कुनै अनुचित अवैध कार्यमा संलग्न हुन पुग्ने छन्।

३. अबू सईद (रजि.) को भनाई छ, अल्लाहका रसूल (स.) ले भन्नुभयो, “अल्लाहको नजरमा कयामतको दिन पदको हिसाबले सबभन्दा नराम्रो मान्छे ऊ हुनेछ जो आफ्नी पत्नीकोमा जान्छ र ऊ उसकोमा आउँछ (संभोग गर्छन्) यसपछि आफ्नी पत्नीका गोप्य कुराहरुलाई चारैतिर भन्दै हिँड्दछ। (मुस्लिम)

४. जरीर बिन अब्दुल्लाह (रजि.) को भनाई छ कि मैले अचानक (महिलामाथि) पर्ने दृष्टिवारे अल्लाहका रसूल (स.) सँग सोधें। उहाँ (स.) ले मलाई आदेश दिनुभयो कि म आफ्नो दृष्टिलाई हटाउँ। (मुस्लिम)

इस्लाममा व्यभिचारलाई चरित्र बिगार्ने धेरै ठूलो साधन मानिन्छ। त्यसकारण व्यभिचारको भावना समेत मनमा उत्पन्न हुने संपूर्ण ढोकाहरुलाई बन्द गरिएको छ। जस मध्ये परपुरुष अथवा महिला तर्फ हेर्नु पनि व्यभिचार हो।

५. अबू हुरैरह (रजि.) को भनाई छ, अल्लाहका रसूल (स.) ले भन्नुभयो, “पुरुषहरुको लागि बास्ना त्यसलाई मानिन्छ जसको बास्ना जाहेर होस् (सबैजनाले त्यसको मीठो बास्ना लिन सक्न) र त्यसको रङ्ग नदेखियोस्। महिलाहरुको लागि मीठो बास्ना त्यसलाई मानिन्छ जसको रङ्ग देखिने होस् र त्यसको बास्ना एकदमै हल्का होस्। (तिर्मिजी)

६. अली (रजि.) को भनाई छ, अश्लील कुरा गर्ने व्यक्ति र समाजमा त्यस्ता कुराहरुलाई फिजाउने व्यक्ति दुवैजना पापमा बराबरका भागिदार हुन्। (अल्-अदब अल्-मुफरद)

७. अबू हुरैरह (रजि.) को भनाई छ, अल्लाहका रसूल (स.) ले भन्नुभयो, “शिशुको जन्म (इस्लामको) प्रकृति अनुसार हुन्छ। फेरी उसका माता पिता उसलाई यहूदी, इसाई वा मजूसी (आगो पुज्नेहरु) बनाउँछन्। जस्तो कि एउटा जनावर राम्रै बच्चा जन्माउँछ (सबै अङ्गहरु ठीकठाक भएको बच्चा) के तिमी तिनीहरुमा कुनै कान काटिएको देख्छौ?” फेरी उहाँ (स.) भन्नुभयो, “अल्लाहको प्रकृति अपनाऊ जसअनुसार अल्लाहले मानिसहरुको सृष्टि गरेका छन् (किनभने) अल्लाहको सृष्टिमा कुनै परिवर्तन हुँदैन। यही नै सीधा र बलियो दीन (जीवन पद्धति) हो। (बुखारी)

“अल्लाहको प्रकृति अपनाऊ” भन्नुको तात्पर्य अल्लाहले प्रदान गरेको जीवन पद्धति इस्लामलाई स्वीकार र त्यस अनुसार आफ्नो जीवन व्यतित गर।

८. अबू हुरैरह (रजि.) को भनाई छ, अल्लाहका रसूल (स.) ले भन्नुभयो, “चाँडै नै तिमीहरु राज्य सत्ताको लालची हुनेछौ तर (यो लोभ) कयामतको दिन अपसोचको कारण बन्नेछ। दूध चुसाउने (आमा) कति राम्री छिन् र दूध छुटाउने (आमा) कति नराम्री छिन्। (बुखारी) माथि हदीसमा “दूध चुसाउनु” को तात्पर्य राज्य सत्ता चलाउने काम हो “दूध छुटाउनु” को तात्पर्य राज्यसत्ता चलाउने काम आफूपछि अरुलाई दिनु हो।

कुरआन र हदीसको विस्तृत अध्ययन गरौ।

सम्पादकीय

महामारी र सजकता

नेपालमा वर्षेनी कुनै न कुनै रोगले महामारीको रूप लिने गरेको छ। खास गरी हावा, रगत, दुषित पानी र खानेकुराको माध्यमबाट सन्ने यस्ता सरुवा रोगहरुले शहरी घनावस्तीलाई मात्र होइन गाउँको पातलो बस्तीलाई समेत प्रभावित पार्ने गरेका छन्।

हिमाल, पहाड र तराई जुनसुकै क्षेत्रमा पनि यस्तो महामारी फैलिने गरेको छ। नेपालमा देखिएका प्रमुख सरुवा रोगहरुमा दुषित पानी तथा र खानाबाट हुने भाडापखाला र हेपाटाइटिस ए (A) र ई (E), हावाबाट सन्ने विभिन्न किसिमका फ्लु (Flu) र रुघाखोकी जस्ता इन्फ्लुएन्जा (Influenza) र भाइरल डिजिजहरु हुन्। त्यस्तै तराईमा लामखुट्टेको टोकाईबाट जापानीज इन्सेफलाइटिस पनि बेला बेलामा फैलिने गर्दछ।

रोगीको रगतमा भएको भाइरसयुक्त रगत लामखुट्टेले चुसेर निरोगी व्यक्तिलाई टोकेमा रगतमा भएको भाइरस निरोगी व्यक्तिमा सर्छ र उक्त व्यक्ति जापानिज इन्सेफलाइटिसबाट ग्रसित बन्न पुग्छ। यसले मानिसको ज्यान समेत लिने गरेको छ। त्यस्तै सामान्य जस्तो लाग्ने लाग्ने रुघाखोकी र बर्डफ्लु जस्ता भाइरल डिजिजहरुले पनि महामारीको रूप लिने गरेको छ। दुषित पानी र अस्वस्थकर खाद्यपदार्थबाट हुने भाडापखालाबाट वर्षेनी केहि न केहि मानिसले ज्यान गुमाउने गरेका छन्। केहि वर्ष अघि नेपालको पश्चिमी पहाडी जिल्लामा फैलिएको भाडापखालाको महामारीले धेरैको ज्यान लिएको थियो।

दुषित पानी र खाद्य पदार्थको माध्यमबाट फैलिने हेपाटाइटिस ए (A) र ई (E) ले हालै पूर्वी तराई खासगरी विराटनगर क्षेत्रमा महामारीको रूप लिएको छ। जण्डिसको नामले चिनिएको यस रोगमा आँखा र छाला पहेँलो हुने, थकाई लाग्ने, पेट दुख्ने, खानामा अरुची हुने, वाकवाकी लाग्ने, बान्ता हुने, भाडापखाला लाग्ने, मन्द ज्वरो आउने, टाउको दुख्ने जस्ता लक्षणहरु देखिन्छन्। कसै कसैमा यी लक्षणहरु नदेखिन सक्छन्। यसले कलेजो कमजोर बनाउँदै लागी काम नलाग्ने बनाउँछ अनि मानिसको मृत्यु हुन्छ। हेपाटाइटिस 'ई' खासगरी वयस्कमा र हेपाटाइटिस 'ए' खासगरी १० वर्ष मुनिका बालबालिकाहरुलाई हुने गरेको छ। हाल विराटनगरमा फैलिएर हेको हेपाटाइटिस 'ई' ले धेरै जनाको ज्यान लिइसकेको छ भने सयौं विरामी परेकाछन्। अस्पताल जण्डिसका विरामीहरुले भरि भराउ भएकाले उपचार गर्न कठिन भइरहेको छ। विराटनगर आसपासका भारतीय अस्पताल समेत जण्डिसका

विरामीहरुले भरिएका छन्। समयमा नै यसको नियन्त्रण गर्न नसके काठमाडौं उपत्यकामा पनि फैलिने प्रवल संभावना रहेको देखिन्छ। ४ दशकको अवधिलाई हेर्ने हो भने प्रत्येक १० वर्षमा जण्डिसले महामारीको रूप लिएको देखिन्छ। प्रभावकारी उपचार र खोप नभएको भाइरसबाट सन्ने यो रोगबाट बच्ने मुख्य उपाय स्वास्थ्य सावधानी नै हो। जण्डिसले छोइसकेपछि आराम र पौष्टिक आहार लिनु पर्दछ। यस अवस्थामा रक्सी सेवन गर्ने व्यक्तिको बाँच्ने संभावना कम हुन्छ।

वर्षायाम शुरु हुनु अघि बढी देखिने जण्डिस लगायतका सरुवा रोगहरुको प्रकोपबाट बचाउन सरकारले उच्च स्वास्थ्य सतर्कता अपनाउनुपर्दछ। यसमा इपिडिमियोलोजी तथा रोग नियन्त्रण महाशाखाको मुख्य भूमिका रहन्छ। रोगले महामारीको रूप लिन लागेको देखिने वित्तिकै संबन्धित ठाउँमा चिकित्सक टोली तुरुन्त पठाई रोग नियन्त्रण गर्ने प्रयास थालिहाल्नु पर्ने दायित्व स्वास्थ्य विभाग, स्वास्थ्य मन्त्रालय आदिको हो। ती निकायहरुले गर्मि र वर्षा शुरु हुनु भन्दा अघि प्रभावकारी रूपमा स्वास्थ्य संबन्धि जनचेतना मुलक कार्यक्रमहरु संचालन गर्नु पर्ने हो। रोग फैलिने आशंका हुनासाथ उपचारको बन्दोबस्त मिलाउन सकेको भए जण्डिसले यसरी प्रकोपको रूप लिन पाउदैनथ्यो। सर्वसाधारणले पनि रोग फैलिने खास समयमा बढी सजक र सचेत भएर स्वास्थ्य र सरसफाईमा ध्यान दिनुपर्दछ।

देशभर कहि पनि स्वस्थकर पिउने पानीको आपूर्ति हुने नगरेकाले पाँच मिनेट भन्दा बढी उमालेको पानी पिउने, बासी र सडेगलेका खानेकुरा नखाने, सडक पेटी र त्यसको छेउछाउमा बेचन राखेका तयारी खाद्य पदार्थ नखाने, होटलमा खुला राखेका र भिँगा भन्किएका खानेकुरा नखाने जस्ता बानी गरेमा जण्डिस र भाडापखारला जस्ता रोगहरुबाट बच्न सकिन्छ। पाइपलाइनको पानी आपूर्ति गर्ने सरकारको मातहतमा रहेको संस्थान खानेपानी तथा ढल निकास संस्थान र काठमाडौं उपत्यका खानेपानी लिमिटेडले त्कोरि नेशन गरेको शुद्ध पानी मात्र आपूर्ति गर्न, खानेपानी र ढलको पाइपलाई संगै नबिछ्याई अलग अलग ठाउँमा बिछ्याउन जरुरी छ। खानेपानीमा ढलको पानी मिसिएर पानी प्रदुषित भएका थुप्रै प्रमाणहरु भेटिएकाले उक्त संस्थाले जनताको स्वास्थ्यमा ठाउँ खेलवाड गरेको देखिन्छ। त्यसैले सरकार यस प्रति बेलैमा सचेत बनोस्।

फिकहे इस्लामी

नमाजको लागि पवित्रता

अनुवादक: अब्बास चौधरी

नमाज अदा गर्नुभन्दा पहिले पवित्रता हासिल गर्नु जरुरी छ। यो कुरा कुरआन, सुन्नत र इज्मा अर्थात् इस्लामी धार्मिक विद्वानहरूको नैतिकताबाट प्रमाणित छ।

कुरआनको सूरह अल्माइदामा यसरी बयान भएको छ - “हे अस्थावानहरू हो! तिमीहरू नमाजकालागि उभिँदा आफ्नो अनुहार तथा हात- कुहनासम्म धोऊ र टाउकोमाथि मसह गर हात फेर) र आफ्ना खुट्टा गोलीगाँठोसम्म धोऊ र यदि तिमीहरू ‘जिनाबत’ अपवित्रता) को अवस्थामा छौ भने पवित्र होऊ। र, यदि तिमीहरू विरामी छौ, यात्रामा छौ, तिमीहरूमध्ये कोही शौच गरी आएका छौ वा स्त्रीसँग समागम गरेका छौ अनि पानी उपलब्ध छैन भने तिमीहरूले पवित्र माटोले *तयम्मूम* गर अर्थात् त्यसमाथि हत्केला राखी आफ्ना अनुहार तथा हातमा दल। अल्लाह तिमीहरूलाई कुनै किसिमको अप्ठ्यारोमा पार्न चाहँदैनन् बरु तिमीहरूलाई पवित्र बनाउन र आफ्नो वरदान पूरा गर्न चाहन्छन् ताकि तिमीहरू कृतज्ञ बन।” (कुरआन, ५:६)

प्रमाणिक हदीसको किताब सहीह बुखारी र सहीह मुस्लिममा मुहम्मद (स.)को कथन नक्कल गरिएका छन् “पवित्रता विना अल्लाहले नमाज कबूल गर्दैनन्” (सहीह मुस्लिम)

कसैको वजू भंग भईसकेको छ भने, जबसम्म उसले वजू गरिसकैन तबसम्म अल्लाहले उसको नमाज कबूल गर्दैनन्। (सहीह बुखारी, सहीह मुस्लिम)

पवित्रताका दुई किसिम : उपर्युक्त कुरआनी आयत (श्लोक)मा अल्लाहले पवित्रताका दुई किसिम छन् भन्ने कुरा बताएका छन्।

१. वास्तविक पवित्रता २. प्रतिस्थापन विधि

वास्तविक पवित्रता (Real Purification) पानीले पवित्रता हासिल गर्ने हो भने प्रतिस्थापन विधि (Substitutional Purification method) तयम्मूमको माध्यमले पवित्रता हासिल गर्नुलाई जनाउँदछ।

अनि पानीबाट हुने पवित्रतालाई अल्लाहले दुई भागमा विभाजन गरी बताएका छन्। ‘ठूलो पवित्रता’ र ‘सानो पवित्रता’। ‘तयम्मूम’ को माध्यमले हुने पवित्रता ठूलो वा सानो जुनसुकै किसिमका होऊन दुवै हालतमा समान हुन्छन्।

पानीबाट हासिल गरिने सानो पवित्रतामा केवल चार अंगलाई पवित्र पारिन्छ।

१. **अनुहार :** यसको सीमा निधारदेखि चिउँडोको तल्लो भागसम्म र एक कानदेखि अर्को कानको बीचवाला भागलाई लिइएको छ।

२. **हातहरू :** अल्लाहले यसको सीमा यसरी निर्धारण गरेका छन् : “ तिमीहरू नमाजकालागि उभिँदा आफ्नो अनुहार तथा हात- कुहनासम्म धोऊ” अर्थात् हात धुँदा कुहना समेत धुनु पर्दछ।

हदीसबाट पनि यसलाई प्रष्ट गरिएको छ। अबुहुरैरह (रजि.)को सम्बन्धमा भनिएको छ। “उनले वजू गर्दा आफ्ना दुवै हात यहाँसम्म धोए कि पाखुराहरूलाई छोडिदिए र दुवै खुट्टा यहाँसम्म धोए कि गोलीगाँठोभन्दा माथिल्ला भागहरूलाई छोडिदिए। र उनले भने - मैले सन्देशवाहक मुहम्मद (सल्ल)ले यस्तै गर्नु भएको देखेको छु।” हातमा पञ्जा पनि सामेल छन् :

यहाँ एक तथ्यपरक कुरालाई उजागर गरिदिनु उपयुक्त छ। केही मानिसहरूमा हातमा पञ्जाहरूलाई सामेल गर्दैनन् र हातहरू धुने बेलामा पञ्जाहरू छोडिदिन्छन् जबकि यो धेरै ठूलो त्रुटि हो किनकि पञ्जालाई छोडेर भन्नु सही हुने छैन। किनभने अल्लाहको हुकुम छ। “र आफ्ना हातहरूलाई धोऊ, कुहनाहरूसम्म।”

३. **टाउकाको मसह :** “.....र टाउकोमाथि मसह गर।” टाउको ‘मसह’को तात्पर्य पूरा टाउकाको ‘मसह’ हो। टाउकोको केही भागमा मात्र त्यसबेला ‘मसह’ गर्ने गरिन्छ जब टाउकोमा ‘पगडी’ बाँधिएको हुन्छ। त्यसबेला त्यो ‘पगडी’ (अमामा) र पगडीले ढाक्न नसकेको भागमाथि ‘मसह’ गर्नु पर्दछ। यस आस्थामा यसको ‘मसह’ पगडी र टाउकोको केही भागमा मात्र हुन्छ।

४. **खुट्टाहरू :** “.....र आफ्ना खुट्टा गोलीगाँठोसम्म धोऊ।” खुट्टा धुने आदेशमा दुवै गोली गाँठा धुनु सामेल छन्।

वीर्यस्खलन भएको अवस्थाबाट पवित्रता : अल्लाहको वाणी छ “यदि तिमीहरू ‘जिनाबत’ अपवित्रता) को अवस्थामा छौ भने पवित्र होऊ।” यहाँ ‘पवित्रता हासिल गर’ भन्दा बढी केही भनिएको छैन। तसर्थ यस आस्थामा वीर्यस्खलित व्यक्तिले आफ्नो पूरा शरीर धुनुपर्छ चाहे

त्यो सिलसिलेवार तरीकाबाट होस् चाहे जसरी धोओस् । यसमा कसैले यो विरोध जनाउन सक्छ कि अल्लाहका रसूल मुहम्मद (स.) जब नुहाउन शुरु गर्नुहुन्थ्यो तब पहिले 'बुजु' गर्नुहुन्थ्यो । अनि आफ्नो टाउकोमा पञ्जाले तीन पटक पानी हाल्नुहुन्थ्यो अनि मात्र पूरा शरीर धुनु हुन्थ्यो ।

के यो भन्न सकिदैन कि यो आयत अस्पष्ट (गोलमाल) थियो ? के यस अस्पष्ट आयतलाई विस्तृत रूपमा बुझ्नु जरुरी थिएन ? यसको जवाफ यस्तो छ, बुखारीमा इमरान बिन हुसैनको हदीसबाट सहाबीहरूमाथि पनि कम भएको घटनाबाट सावित छ ।

उनीहरूले एक महिला नजिकै पानी पाए र उनलाई अल्लाहको रसूल मुहम्मद (स.) कहाँ ल्याइयो र उहाँ (स.)को साथमा सहाबीहरू थिए । उनीहरूले स्वयम् पनि त्यो पिए र उँटनीहरूलाई पनि पिलाए । र सहाबीहरूमध्ये एकजना यस्तो व्यक्ति थिए जसलाई अल्लाहको नबी मुहम्मद (स.)ले अलग देख्नुभयो । जसले मानिसहरूका साथ नमाज पढेनन् । नबी मुहम्मद (स.)ले उनीसँग सोध्नुभयो "तिमीलाई हामीसँग नमाज अदा गर्न कुन तत्वले रोक्छ ?" उनले उत्तर दिए "हे अल्लाहका रसूल ! म वीर्यस्खलित अवस्थामा छु ।"

अल्लाहको रसूल मुहम्मद (स.)ले जवाफ दिनुभयो- "माटो प्रयोग गर; त्यो तिम्रो लागि पर्याप्त हुन्छ ।" र जब पानी आयो र त्यसबाट पानी उब्जियो तब उहाँले त्यस सहाबीलाई भन्नुभयो- "यो लेऊ र यसलाई आफूमाथि खन्याइहाल ।" यहाँ यो भन्नु भएन कि यस पानीले "विधिपूर्वक स्नान" गर । यो यस कुराको प्रमाण हो कि वीर्यस्खलित भएको अवस्थाको व्यक्तिका लागि स्नान गर्दा स्नानको विधि पुर्याउनु जरुरी छैन ।

पानीको अभावमा तयम्मूम : अल्लाहको महावाणी छ "र यदि तिमीहरू 'जिनाबत' (अपवित्रता) को अवस्थामा छौ भने पवित्र होऊ । र, यदि तिमीहरू विरामी छौ, यात्रामा छौ, तिमीहरूमध्ये कोही शौच गरी आएका छौ वा स्त्रीसँग समागम गरेकाछौ अनि पानी उपलब्ध छैन भने तिमीहरू पवित्र माटोले तयम्मूम गर (अर्थात्) त्यसमाथि हत्केला राखी आफ्नो अनुहार तथा हातमा दल । अल्लाह तिमीहरूलाई कुनै किसिमको अप्ठ्यारोमा पार्न चाहँदैनन् वरु तिमीहरूलाई पवित्र बनाउन र आफ्नो वरदान पूरा गर्न चाहन्छन् ताकि

तिमीहरू कृतज्ञ बन ।" (कुरआन, ५:६) त्यसैले पानी नभएको अवस्थामा तयम्मूम गर्ने गर ।

तयम्मूमको तरीका : आफ्नो दुवै हातलाई माटोमाथि वा माटो नभएमा जमीनमा दल्लुपर्छ र त्यसले आफ्नो पूरा अनुहार र दुवै हातलाई दल्लुपर्छ । यहाँ दुवै हातको तात्पर्य केवल दुवै पञ्जा हुन् । किनभने जब केवल 'हात' शब्द प्रयोग गरिन्छ तब त्यसको तात्पर्य केवल पञ्जा हुन्छ । अल्लाहको महावाणी छ "चोरी गर्ने पुरुष तथा स्त्रीको हात काटिदिने गर ।" (कुरआन, ५:३८) यो ज्ञात छ कि चोरको केवल पञ्जाको जोर्नीलाई काटिन्छ ।

अपवित्रता चाहे सानो किसिमको होस् वा ठूलो किसिमको दुवैको लागि तयम्मूमको तरीका समान छ । त्यसैले अल्लाहले सानो र ठूलो दुवै किसिमको अपवित्रताको वर्णन गरिसकेपछि भन्ने "पवित्र माटोले 'तयम्मूम' गर्ने गर ।"

तयम्मूमले पवित्र पार्दछ तर जायज बनाउँदैन : अल्लाहको महावाणी छ "वरु उनको चाहना तिमीलाई पवित्र तुल्याउने हो ।" यसमा यस कुराको प्रमाण छ कि 'तयम्मूम'ले पवित्र तुल्याउँछ; जायज बनाउँदैन जस्तो कि कैयौँ धार्मिक विद्वानहरूको विचार छ । यी दुवै कुरामा फरक यो छ कि जुन मानिसहरू यो भन्दछन् कि यसले जायज बनाउँदछ । उनीहरू भन्दछन्, यो समय र किसिममा निर्भर छ । अर्थात् यदि कसैले कुनै नमाजको लागि 'तयम्मूम' पनि समाप्त हुन्छ । र यदि कसैले 'नफ्ल' (अतिरिक्त) नमाजको लागि 'तयम्मूम' गर्दछ भने त्यसबाट

न्यू लेडिज लिवास टेलर्स लेडिजका सम्पूर्ण पीसहरू

उपलब्ध छन्

सम्पर्क

तैरुल्लाह अन्सारी

भक्तपुर बसपार्क नजिक, बागबजार, काठमाडौं
फोन : ४२३०३८९ (पसल), ४२२७८४५ (निवास)

२४ घण्टा भित्रैमा डेलिभरी दिइन्छ

‘फर्ज’ (अनिवार्य) नमाज पढ्न सक्दैन । किनभने ‘फर्ज’ को किसिम ‘नफल’ को किसिमभन्दा श्रेष्ठ छ । तर सही कुरा यो हो कि ‘तयम्मूम’ले पवित्र तुल्याउँछ । तसर्थ कसैले यदि ‘नफल’ को लागि ‘तयम्मूम’ गर्दछ र त्यसबाट ‘फर्ज’ नमाज अदा गर्दछ र यदि कुनै नमाजको समयमा ‘तयम्मूम’ गर्दछ तथा त्यसको समय निस्किसक्यो र उसले ‘वुजु’ भंग हुने खालको कुनै काम गरेन भने उसको ‘तयम्मूम’ भंग हुने छैन । तसर्थ कुनै व्यक्तिले एक ‘तयम्मूम’ले पाँचै पटकको नमाज अदा गर्न सक्दछ । यसमा शर्त यो छ कि उसबाट ‘वुजु’ भंग हुने कुनै कार्य भएको हुनुहुदैन । तर पवित्र तुल्याउने कार्यमा यो शर्त छ कि उसलाई पानीको अभाव भएको हुनुपर्छ । त्यसैले यदि उसले पानी प्राप्त गर्दछ भने त्यसको प्रयोग उसको लागि अनिवार्य हुन जान्छ । यदि उसको ‘तयम्मूम’ वीर्यस्खलन (मैथुन) को कारणले हो भने पानी प्राप्त गरेपछि उसले स्नान गर्नु अनिवार्य हुन जान्छ । यसको प्रमाण इमरान् बिन हुसैनको त्यो हदीस हो जसको उल्लेख माथि भइसकेको छ । किनभने त्यस व्यक्तिले वीर्यस्खलन (मैथुन) बाट पवित्रताका लागि तयम्मूम गरेको थियो । यसका बावजूद अल्लाहको रसूल मुहम्मद (स.)ले उनलाई पानी प्राप्त भएपछि स्नान गर्ने आदेश दिनुभयो ।

यसरी नै अबू हुरैरहः (रजि.) को यो हदीस पनि छ । “पवित्र माटो मुसलमानको वुजु हो चाहे त्यसले दश वर्षसम्म पानी प्राप्त गर्छ । जब पानी प्राप्त गर्छ तब अल्लाहसित डराओस् र त्यसलाई आफ्नो छालामा छुवाओस्

यस आधारमा हामी भन्दछौं कि जब पानी प्राप्त हुन्छ वा रोगमुक्त होइन्छ तब उसका लागि पवित्रतालाई दोहोर्‍याउनु अनिवार्य छ ।

विरामीको लागि तयम्मूम: यदि कुनै विरामी मान्छे वीर्यस्खलनबाट अपवित्र भएको छ र डाक्टरहरूले उसलाई स्नानबाट नोक्सान हुने परामर्श दिएका छन् भने उसले तयम्मूम गर्न पर्दछ । अनि जब अल्लाहले उसलाई रोगमुक्त गरिदिन्छन् तब उसले स्नान गर्नु जरुरी हुन जान्छ किनकि यो पवित्रता अस्थायी हो । मानौं कुनै व्यक्ति यस्तो छ जसलाई न पानी प्राप्त छ न माटो चाहे त्यो कैदी होस् वा आफ्नो पलंगमै बसिर

हनुपर्ने व्यक्ति । उसको लागि बाध्यता छ वा यस्तै प्रकृतिको अन्य कुनै अवस्था छ । यस सम्बन्धमा हाम्रो भन्नु यो छ कि ऊ आफ्नो यस्तै अवस्थामा नमाज पढोस् किनभने निर्धारित समय नमाजको महत्वपूर्ण शर्तहरूमध्ये हो ।

यो कुरा सबैले बुझ्नु जरुरी छ खास गरी विरामीहरूले, किनभने धेरैजसो रोगी वुजु गर्न सक्दैनन् । न उनीहरूको नजिकै माटो हुन्छ न उनीहरू तयम्मूम गर्ने सामर्थ्य राख्छन् । र कुनै बेला त उनीहरूको कपडामा समेत अपवित्र चीज लागेको हुन्छ । यिनीहरूमध्ये कसै कसैले यो भन्दछ कि “अल्लाहले रोगमुक्त नगरुन्जेल म पिर्खिर हनेछु । अनि मात्र म स्नान गर्नेछु र आफ्नो कपडा धुनेछु आदि ।

हामी यस्ता मानिसहरूलाई भन्दछौं कि नमाज ढिलो गर्नु तिम्रो लागि अवैध (हराम) छ र तिमीलाई के थाहा कि शायद तिमी त्यसै रोगले मर्नेछौ र नमाज शुरु गर्ने अवस्था आउने छैन । तसर्थ तिम्रो लागि अनिवार्य छ कि आफ्नो यसै अवस्थामा नै नमाज अदा गर्दै रह । तिमी यस किसिमले अपवित्र नै छौ जसलाई दूर गर्ने सामर्थ्य र ख्दैनौ चाहे तिमीसँग वुजु गर्ने पानी छैन भने र चाहे त्यो तिम्रो लागि तयम्मूम पनि सम्भव छैन भने ।

न्यू आलम शू सेन्टर

विराटनगर - १४ महावीर रोड यहाँ
अत्याधुनिक डिजाइनका बलिया र भरपर्दा
जुता, चप्पल छालाको बेल्ट, पर्सका सार्थ
क्याप, व्यागहरू उचित मूल्यमा पाइन्छ ।

साथै बेल्ट मर्मत पनि गरिन्छ ।

प्रो. मक्सुद आलम

मोबाइल : ९८०४३३२०५४, ९८४२१४०४८६

घर : ०२१ - ५३७६२३

स्वर्ग वा नर्क प्राप्तिको मार्ग

इरफान पोखरेल

अल्लाह शुभान व तआलाले मानिसहरुलाई मृत्युपछि अन्त्यहिन जीवन प्रदान गर्ने वाचा गरेका छन् । मानिसहरुले त्यो जीवन स्वर्ग र नर्क दुईमध्ये एक स्थानमा व्यतित गर्नुपर्ने हुन्छ । अल्लाह तआलाले जसरी यस धर्ति, आकाश र यी दुवै बीचमा तथा पृथ्वी भित्र जे जति वस्तुहरुको सृष्टि गरेका छन् ती सबैको एकदिन विनाश पनि गर्नेछन् । जीवनपछि मृत्यू अवसम्भावी भए भैं सृष्टि पछि विनाश पनि अवसम्भावी छ । त्यस विनाशको समयलाई कियामत (महाप्रलय) भनिएको छ । महाप्रलयको बारेमा कुरआनमा अल्लाहले यसो भनेका छन् “जब सूर्यलाई बेरिनेछ र जब ताराहरु प्रकाशविहीन हुनेछन् र जब पर्वतहरु गतिशील बनाइनेछन् र जब दस महिनाकी गर्भिणी ऊँटनीहरु त्यागिनेछन् र जब जङ्गली जनावरहरु एकत्रित गरिनेछन् र जब समुद्रमा आगो दन्काइनेछ र जब आत्माहरु जोडिनेछन् र जब जिउँदै गाडिएकी बालिकालाई सोधिनेछ, कुन अपराधमा उसको हत्या गरिएको थियो ? र, जब कर्मपत्रहरु खोलिनेछन् र, जब आकाशलाई उदाङ्गो गरिनेछ र जब नरक दन्काइनेछ र जब स्वर्ग नजिक ल्याइनेछ, त्यतिबेला प्रत्येक व्यक्तिले आफूले के लिएर आएको छ भन्ने जान्नेछ ।” (कुरआन ८१:१-१४)

इस्लामका आस्थाका आधार मध्ये आखिरत (पारलौकिक जीवन) माथि आस्था पनि एक हो । कुनै व्यक्ति अन्य कुरा माथि त आस्था राख्दछ तर आखिर तमाथि आस्था राख्दैन भने ऊ मुस्लिम हुन सक्दैन । अल्लाहले मानिसलाई दिएको ज्ञान अनुसार एकपटक महाप्रलय हुनेछ र त्यसमा मानिस लगायत सम्पूर्ण सृष्टिको अन्त्य हुनेछ । त्यसपछि पहिलो मानव आदम (अलै.) देखि लिएर महाप्रलय हुनुभन्दा केही समय अघि सम्म जन्मिएर मृत्युवरण गरेका संपूर्ण मानवलाई पून जीवित पारिने छ । सबै मानिसहरु सशरिर चिहानबाट वा जसको जे जस्तो ठाउँमा भौतिक शरिरको अन्त्य भएको थियो त्यहाँबाट उठ्नेछन् । प्रत्येक मानिसलाई उसले भौतिक जीवनमा गरेका क्रियाकलापहरुको अभिलेख उसको हातमा थमाइने छ । मानिसहरु आफ्नो कार्यको फल लिएर अल्लाह तआला समक्ष हाजिर हुनेछन् । अल्लाह तआलाको बहीमा मानिसका कुनै पनि कर्म अभिलिखित हुन छुटेको हुदैन । जतिसुकै सानो पूण्य कर्म वा पाप कर्म लुकेर वा अरुले

देख्ने गरी गरेको वा मनमा सोचेको भएपनि अल्लाहलाई थाहा भइहाल्छ र त्यो अभिलिखित भइहाल्छ ।

कुरआनमा अल्लाह तआलाले नबी (स.)लाई संबोधन गर्दै भनेछन् “हे सन्देश ! भनिदेऊ तिमीहरु मनमा भएका कुराहरु चाहे गोप्य राख वा प्रकट गर अल्लाहलाई त्यसको जानकारी छ र उनी आकाश तथा पृथ्वीमा भएका (चिज) हरूलाई पनि जान्दछन् । र अल्लाह सबै कुराको सामर्थ्य राख्दछन् । महाप्रलयको दिन प्रत्येक मानिसले आफूले आर्जन गरेको पूण्य एवं आफूले गरेको सबै पापहरुलाई आफ्नो सामुन्ने उपस्थित भएको पाउने छ । उसले आफू र आफ्नो कुकर्म बीच लामो दूरी भइदिएको भए हुन्थ्यो भन्ने कामना गर्ने छ र अल्लाह तिमीहरुलाई आफूबाट डराउँछन् र अल्लाह भक्तहरुप्रति अति स्नेही छन् । हे सन्देश ! भनिदेऊ, यदि तिमीहरु अल्लाहसँग प्रेम गर्छौ भने मेरो अनुसरण गर । अल्लाह तिमीहरूसँग प्रेम गर्छन् र तिम्रा पापहरुलाई क्षमा गर्नेछन् । अल्लाह अत्यन्त क्षमाशिल एवं परम दयालु छन् ।” (कुरआन ३:२९-३१) त्यस्तै कुरआनमा अल्लाह तआला भन्छन् “निश्चय नै हामी एकदिन मृतहरुलाई जीवित पार्नेछौ । र तिनीहरुले अगाडि पठाएका कर्महरु र पछाडि छोडेका चिन्हहरु लेख्दैछौ । प्रत्येक कुरालाई हामीले एउटा स्पष्ट किताबमा सुरक्षित गरेका छौ ।” (कुरआन, ३६:१२) ।

यसमा अगाडि पठाएका कर्महरुको अभिप्राय मानिसहरुले आफ्नो जीवनमा गरेका असल वा खराब कर्महरु हुन् । त्यस्तै पछाडि छोडेका चिन्हहरुको अभिप्राय मानिसका ती राम्रा, नराम्रा कर्महरु हुन् जसको प्रभाव उसको मृत्यु पश्चात पनि बाँकी रहन्छ र पछि आउने मानिसहरु ती चिन्हहरुको अनुसरण गरिरहन्छन् ।

यसरी संकलित पाप र पूण्यको लेखाजोखाको आधारमा उसले जन्नत (स्वर्ग) वा जहन्नम (नर्क) प्राप्त गर्दछ । न्यायको तराजुमा राखिएको पाप पूण्य मध्ये जुन पल्ला गह्रौं हुन्छ त्यसैको आधारमा फैसला हुनेछ । यसबारेमा कुर आनमा भनिएको छ “र, त्यो दिन तौल ठीक ठीक हुनेछ । अनि जसको सत्कर्मको) पल्ला गह्रौं हुनेछ तिनीहरु नै सफल हुनेछन् । र, जसको पल्ला हलुका हुनेछ तिनीहरु नै स्वयंलाई घाटामा पार्नेहरु हुन् ” । (कुरआन ७:८-९)

पूण्यको पल्ला गह्रौं हुनेले स्वर्ग प्राप्त गर्नेछ, जहाँ उसले अकल्पनीय सुख प्राप्त गर्नेछ । सुन्दर बगैचाबाट यस धर्तीमा प्राप्त गर्न नसकेका फलहरु खान पाउनेछ, भने कल्पना नगरेका अन्य उपभोग्य वस्तुहरु उसले उपभोग गर्न पाउने छ । स्वर्गमा प्रत्येक मानिसहरु वयस्क अवस्थामा हुनेछन् र उनीहरु प्रत्येककोलागि सुन्दर समयस्क जोडी प्राप्त हुनेछ । अर्को तर्फ पापको पल्ला गह्रौं हुनेलाई जहन्नम (नर्क)मा धकेलिनेछ । जहाँ उसलाई अत्यन्तै रापिलो आगोमा जलाइने छ । त्यहाँको आगो यस धर्तीको आगो भन्दा ७० गुणा बढी तातो हुनेछ । त्यहाँ उसको एक पत्र छाला डढेपछि पुन अर्को पत्र छाला लगाइदिएर जलाइने छ । खाने कुरामा रगत र पीपयुक्त पानी दिइनेछ र उसलाई विषालु सर्प र विच्छिहरुको बीचमा राखिने छ ।

अल्लाहले स्वर्गको सुखको बारेमा वर्णन गर्दै कुरआनमा भनेकाछन् “र, उनीहरुको धैर्यको बदलामा उनीहरुलाई स्वर्ग एवं रेशमी कपडा प्रदान गर्नेछन् । त्यहाँ उनीहरु उच्च गद्दीमाथि सिरानीहरुमा अडेस लागेर बसेका हुनेछन् । उनीहरुलाई त्यहाँ न घामको गर्मीले सताउनेछ, न जाडोको चिसोले नै । स्वर्गको छायाँ उनीहरुमाथि ढल्केको हुनेछ र त्यसको फलका भुप्पाहरु भुण्डएका हुनेछन् । उनीहरुसमक्ष चाँदीका भाँडाहरु र शीशाका प्यालाहरु बारम्बार ल्याइनेछन् । र, यस्ता चाँदीका प्यालाहरु जसलाई उनीहरुको लागि ठीकसँग भरिएका हुनेछन् । उनीहरुलाई त्यहाँ यस्तो पेय पिलाइनेछ, जसमा अदुवाको मिश्रण हुनेछ । त्यहाँ एउटा यस्तो श्रोत हुनेछ, जसलाई सलसबील भनिन्छ । उनीहरुको सेवाकालागि यस्ता बालकहरु ओहोर दोहोर गरिरहेका हुनेछन् जो सदा बालक नै रहनेछन् । तिमीले उनीहरुलाई देख्दा छरिएका मोती ठान्नेछौ । त्यहाँ जतातिर हेरे पनि अनुग्रह र एउटा महान् राज्य देख्नेछौ । उनीहरुका जीउमा पातलो र मोटो हरिया रेशमका वस्त्रहरु हुनेछन् । उनीहरुलाई चाँदीका कंगनहरु पहिराइनेछ र उनका र बले उनीहरुलाई अत्यन्त पवित्र पेय पदार्थ पिलाउनेछन् । यो हो तिमीहरुको प्रतिदान ! र, तिमीहरुको कर्मको कदर ।” (कुरआन ७६:१२-२२) ।

त्यस्तै “निस्सन्देह सत्कर्मीहरु अल्लाहको अनुग्रहमा हुनेछन् । उच्च आसनमा बसेर उनीहरु अवलोकन गरिरहनेछन् । उनीहरुको अनुहारमा सुख-

सम्पन्नताको आभा देख्नेछौ । उनीहरुलाई सिलबन्द र शुद्ध पेयपान गराइनेछ, जसमा कस्तूरीको छाप हुनेछ । अभिलाषीहरुले त्यसैको लागि प्रतिस्पर्धा गर्नुपर्छ । त्यस पेयमा तस्नीमको मिश्रण हुनेछ । (तस्नीम भनेको) यस्तो मूल हो जसबाट अल्लाहका निकटतम भक्तजनहरुले पिउनेछन् ।” (कुरआन ८३:२२-२८)

त्यस्तै नर्कको परिदृश्य देखाउँदै अल्लाहले भनेका छन् “निस्सन्देह नरक (उद्दण्डहरुलाई) हुकिरहेकोछ । त्यो उद्दण्डहरुको वासस्थान हो जहाँ तिनीहरु युगौंसम्म रहनेछन् । त्यहाँ तिनीहरुले न शीतलताको कुनै स्वाद चाख्नेछन् न कुनै पेय नै । सिवाय उम्लँदो पानी र रक्त-पीपको । यो हो पूर्ण बदला । तिनीहरु हिसाबकिताबमाथि विश्वास राख्दैनथे ।” (कुरआन, ७८:२१-२७)

त्यस्तै “के तिमीकहाँ ढपक्कै ढाक्ने विपत्तिको खबर पुगेको छ ? त्यस दिन कतिपय अनुहारहरु भयभीत हुनेछन्, परिश्रम गरिरहेका (र) थकित हुनेछन्, तिनीहरु दन्कँदो अग्निमा जाकिनेछन् । (तिनीहरुलाई) तातो मुहानबाट (उम्लँदो) पानी खुवाइनेछ । काँडेकाँडा भएको सुकेका घाँसबाहेक अरु कुनै खाद्यान्न तिनीहरुले पाउने छैनन् । जसले न पोषण दिन्छ, न भोक नै मार्छ ।” (कुरआन, ८८:१-७)

यस्तै अर्को ठाउँमा आएको छ “यस्तो प्रत्येक व्यक्तिको सर्वनाश होस् जो व्यङ्ग्य गर्छ र बदनाम गर्छ । जो धन-सम्पत्ति थुपार्छ र गन्ती गर्दै थन्क्याउँछ । के उसको सम्पत्तिले उसलाई अमर बनाएको छ, भन्ने उसले ठानेको छ ? कदापि होइन, निश्चय नै उसलाई हुतमहमा

साहिना ट्राभल्स एण्ड टुर्स प्रा.लि.

बागबजार, काठमाडौं

हाम्रा सेवाहरु :

कतार, यू.ए.ई, मलेशिया, साउदी अरब, बहराइन, कुवेत, लगायतका देशहरुमा सुपथ मुल्यमा हवाई टिकट काटिने । बुद्ध, गोर्खा, यती, कस्मिक, अग्नी एयरको टिकट सस्तो र चाँडो काटिने। अरबी भाषाको ट्रान्सलेशन । छुट्टीको टिकट ओके गरिने । घरमै बसेर टिकट बुकिङ गर्न सकिने ।

सम्पर्क

मोहम्मद हजरत अली दुहवी- ०२५६२०३६१

९८५१०९६०८० फ्याक्स- ०२५५४१४३५

फो न.-०१४२३३६५२

फ्याक्स- ०१४२९६५२०

होमिनेछ । हुतमह के हो तिमीलाई के थाहा ? अल्लाहको दन्कदो अग्नि जुन मुटुसम्म पुग्नेछ । निस्सन्देह त्यसलाई तिनीहरूमाथि चारैतिरबाट छोपेर बन्द गरिनेछ, अग्ला-अग्ला स्तम्भहरूकाबीचमा । (कुरआन १०४:४-९)

अल्लाह समक्ष हाजिर भई हिसाब किताब बुझाउने दिन कोहि कसैको काम आउने छैन । त्यहाँ कसैको सिफारिस काम लाग्ने छैन । संसारमा थुपारेका धन सम्पत्ति, सन्तान, नातागोता, इष्टमित्र त्यहाँ काम लाग्ने छैन । प्रत्येक मानिस एकलै हुनेछ । अल्लाह समक्ष ऊ आफू एकलै उपस्थित हुनुपर्ने छ । उसका शरिरका प्रत्येक अंगले गवाही दिनेछन् । सदुपयोग वा दुरुपयोग गरेको धनले यथार्थ बयान दिनेछ । बाबु आमा, सन्तान, आफन्त सबैले सहिसहि गवाही दिनेछन् । सत्य बाहेक कसैको कसै विरुद्ध वा कसैको पक्षमा बयान दिने हिम्मत हुनेछैन । मानिसका सबै क्रियाकलापको वास्तविक जानकारी अल्लाहसँग ज्ञान रहने भएकाले झुटको पकड हुने भय सबैलाई हुनेछ ।

कुरआनको एक ठाउँमा भनिएको छ, “र, छातीभित्र जे छ त्यो पनि बाहिर निकालिनेछ । निश्चय नै उनीहरूका रब त्यस दिन उनीहरूको अवस्थासँग पूर्ण अवगत रहनेछन् ।” (कुरआन १००:१०-११) प्रत्येक व्यक्तिले गरेका कर्म बारेमा धर्तीले समेत बयान दिनेछ, त्यसैले मानिसका कणभरका कार्य पनि प्रकट हुनेछन् । यस संबन्धमा अल्लाहले कुरआनमा भनेकाछन् “मानिसहरू त्यस दिन एक्ला एकलै आउनेछन् ताकि तिनीहरूलाई तिनका कर्म देखाइयोस् । अनि, जसले कणभर पनि सत्कर्म गरेको हुन्छ उसले त्यसलाई देखेछ । र, जसले कणभर पनि दुष्कर्म गरेको हुन्छ उसले त्यसलाई देखेछ ।” (कुरआन ९९:६-८)

एउटा हदिसमा आएको छ, नबी (स.)ले सहाबा (रजि.)हरूलाई सोध्नुभयो, “तिमीहरूलाई थाहा छ धर्तीका खबरहरु के के हुन् ?” सहाबा (रजि.)ले भने “अल्लाह एवं उनका रसूल (स.)नै यसलाई उत्तम रुपमा जान्दछन्” । उहाँ (स.)ले भन्नुभयो “धर्तीका समाचार यी हुन् कि जुन पुरुष वा महिला भक्तले धर्तीको पिठ्यूमाथि जे जति गरेको हुनेछ, धर्तीले त्यसको साक्षी दिनेछ र भन्नेछ फलानो व्यक्तिले फलानो दिन यसो गरेको थियो ।” (तिर्मिजी, मुस्नद अहमद) ।

अल्लाहले पाप पुण्यको हिसाब किताबकोलागि अल्लाह समक्ष उपस्थित हुने दिन प्रति सचेत गराउँदै भनेका छन् “र, त्यस दिनको भय राख जब कोही कसैको

न काम आउनेछ र न कसैको कुनै सिफारिश स्वीकार गरिनेछ, न कसैलाई जरिवाना लिएर छोडिनेछ र न तिनीहरूलाई कुनै सहयोग नै गरिनेछ ।” (कुरआन २:४८)

अनन्तकालिन पारलौकिक जीवनमा स्वर्गको सुख प्राप्त गर्ने हो कि नर्कको दुःखदायी यातनामा होमिने हो भन्ने कुराको निर्णय तपाईं हाम्रै क्रियाकलापमा निर्भर गर्दछ । स्वर्ग प्राप्तिको लागि कुनै मूल्य तिर्नु पर्दैन यो निशुल्क प्राप्त गर्न सकिन्छ । तर नर्कको दुःख भोग्न भने धेरै मूल्य चुकाउनु पर्ने र यस धर्तिमा समेत अनेकौं दौडधुप र कष्ट भोग्नु पर्ने हुन्छ ।

अब स्वर्ग निशुल्क र नर्क सशुल्क कसरी प्राप्त हुन्छ भन्ने बारेमा चर्चा गरौं । सत्यमार्ग (इस्लाम)मा हिड्ने व्यक्तिले नै सफलता प्राप्त गर्दछ । सत्यमार्गमा को हुन्छ भन्ने बारेमा कुरआनमा भनिएको छ, “जुन मानिसहरूले इमान ल्याए र आफ्नो इमानलाई अन्यायसँग मिलाएनन् र निश्चिन्तता (शान्ति) तिनीहरूकै लागि हो र तिनीहरू नै सत्यमार्गमा छन् ।” (कुरआन ६:८२) । त्यस्तै हदीसमा आएको छ, हजरत जाविर (रजि.)ले भनेका छन् कि नबी (स.) ले भन्नुभयो “दुईटा कुराहरु छन् जसले स्वर्ग र नर्कलाई अनिवार्य गरिदिन्छन्” एउटा मानिसले सोध्यो “ती कुन चिज हुन् जसले स्वर्ग र नर्कलाई अनिवार्य गरिदिन्छन् ?” उहाँ (स.)ले भन्नुभयो “जो मानिस शिर्कको अवस्थामा मर्नो ऊ नर्कमा दाखिल हुन्छ र जो मानिस यस अवस्थामा मर्नो कि अल्लाहसँग कसैलाई साभेदार वा समक्षी मान्दैन, ऊ स्वर्गमा दाखिल हुनेछ ।”

जसले कलिमा “ला इलाह इल्लल्लाहु, मुहम्मदुर्रसुलुल्लाह” अर्थात ‘अल्लाह बाहेक कोहि उपास्य छैन र मुहम्मद सल्लल्लाहु अलैही वसल्लम अल्लाहका र सूल हुन्’ लाई सच्चा हृदयबाट पढ्छ, ऊ मुसलमान बन्छ हृदयबाट पढ्नुको अर्थ हृदयबाट नै यस कलिमालाई स्वीकार गर्नु हो । यसमा खर्च गर्नु पर्दैन । यसको अर्थ एकेश्वरलाई मान्न र त्यसमाथि आस्था राख्न एकपैसा खर्च गर्नु पर्दैन । तर शिर्क पैसा खर्च नगरी हुन सक्दैन । शिर्क वा बिद्अत गर्नको लागि बाबुबाजेले बनाएका अनेकौं रीतिथितिको पालना गर्नुपर्छ । यसको लागि खुब पैसा खर्च, लडाई-भगडा, शासकको गुलामी, अनेकौं मानिसको भनाई खानुपर्ने, अड्डा अदालत धाउनुपर्ने जस्ता अनेकौं दुःख कष्ट सहनु पर्दछ । यसको विपरित सही दीन (इस्लामी जीवन व्यवस्था) अपनाउनको लागि न दुःख कष्ट सहनु पर्दछ न एक पैसा नै खर्च गर्नुपर्छ ।

मानिस इमानमा आएपछि गर्नुपर्ने पहिलो अनिवार्य कार्य नमाज हो। यसबारेमा कुरआनमा भनिएको छ, “र जो आफ्ना नमाजको रक्षा गर्दछन् त्यस्ता व्यक्तिहरु नै वास्तविक उत्तराधिकारी हुन् जो फिर्दोसका उत्तराधिकारी हुनेछन् जहाँ उनीहरु सदा रहनेछन्।” (कुरआन २३:९-११)

यसमा नमाजको रक्षा गर्नुको अर्थ समयको पावन्दीका साथ उचित समयमा निर्धारित नमाज पढ्नु हो र फिर्दोस स्वर्गको सर्वोच्च स्थल हो। अब तपाईं बताउनुहोस् समयको पावन्दीका साथ नमाज पढ्नमा के खर्च हुन्छ? एक पैसा पनि खर्च नगरी नमाजी स्वर्गको हकदार बन्छ र ऊ त्यसमा सुख भोग गर्दै सधैं सधैं रहिरहन्छ। न अल्लाहको अस्तित्व नाश हुन्छ, न हाम्रो त्यो पारलौकिक जीवन नाश हुन्छ र न अल्लाहको उपकार नै सकिन्छ। यी सम्पूर्ण उपकारहरु विना पैसा हासिल गर्न सकिन्छ। एउटा हदीस अनुसार, हजरत अबू हुरैरह (रजि.) भन्छन्, एउटा गाउले मुहम्मद (स.)को सेवामा हाजिर भएर अनुरोध गर्‍यो “हे अल्लाहका रसूल (स.) मलाई एउटा कुनै यस्तो काम भन्नुहोस् की त्यसको पालना गर्नाले म स्वर्गमा प्रवेश गर्न सकुँ”। उहाँ (स.)ले भन्नुभयो “अल्लाहको उपासना गर, कसैलाई उनको समकक्षी नबनाऊ, अनिवार्य नमाज पढ, अनिवार्य जकात चुक्ता गर र रमजान महिनाको रोजा राख”। यो सुनेर त्यो गाउँलेले भन्यो, “कसम छ, त्यस शक्तिको जसको कब्जामा मेरो जीवन अडेको छ। म यसमा न त कुनै वृद्धि गर्छु र न कमी नै गर्छु।” जब त्यो गाउँले त्यहाँबाट हिड्यो तब रसूल (स.)ले भन्नुभयो “यदि मानिस कुनै जन्मती (स्वर्गवासी) लाई देख्ने खुशी प्राप्त गर्न चाहन्छ भने उसले यस मानिसलाई हेरोस्।” (मुस्लिम, मिस्कात)

यस हदीसप्रति तपाईं ध्यान दिएर विचार गर्नुहोस् त त्यो गाउँलेले के भन्यो। उसले भन्यो, म न यो भन्दा बढी गर्छु न कम नै ठीक्कसँग यसको पालना गर्छु। यो कुरा उसले अल्लाहको कसम खाएर भन्यो। नबी (स.)ले यो कुरा सुन्नेहरुलाई जन्मतीलाई हेर्ने हो भने यस व्यक्तिलाई हेर भन्नुभयो। अब भन्नुहोस् नमाज पढ्नको लागि के खर्च गर्नुपर्छ। एक पैसा खर्च नगरी अल्लाहको आदेश अनुसारको मात्रामा नमाज पढ्यो, रोजा राख्यो भने उसले स्वर्गको सुख प्राप्त गर्छ। यदि धनवान् छ भने चाहिँ उसले जकात दिनुपर्छ तर धनवान छैन भने जकातको कुरै आउदैन।

नमाज पढ्नकोलागि वुजु गर्ने आदेश भएको छ। यस बारेमा कुरआनमा अल्लाह तआला भन्छन् “हे अस्थावानहरु हो! तिमीहरु नमाजकालागि उभिँदा आफ्नो अनुहार तथा हात कुहिनासम्म धोऊ र टाउकोमाथि मसह गर हात फेर) र आफ्ना खुट्टा गोलीगाँठोसम्म धोऊ र यदि तिमीहरु ‘जिनावत’ अपवित्रता) को अवस्थामा छौ भने पवित्र होऊ। र, यदि तिमीहरु विरामी छौ, यात्रामा छौ, तिमीहरुमध्ये कोही शौच गरी आएका छौ वा स्त्रीसँग समागम गरेकाछौ अनि पानी उपलब्ध छैन भने तिमीहरुले पवित्र माटोले *तयम्मुम्* गर अर्थात् त्यसमाथि हत्केला र ाखी आफ्ना अनुहार तथा हातमा दल। अल्लाह तिमीहरुलाई कुनै किसिमको अप्ठ्यारोमा पार्न चाहँदैनन् बरु तिमीहरुलाई पवित्र बनाउन र आफ्नो वरदान पूरा गर्न चाहन्छन् ताकि तिमीहरु कृतज्ञ बन।” (कुरआन ५:६)

एउटा हदीस अनुसार हजरत उक्बा बिन आमिर (रजि.) बयान गर्दै भन्छन् कि एक ठाउँमा नबी (स.) हदीस बयान गर्दै हुनुहुन्थ्यो। त्यस क्रममा मैले यो सुने “यदि कोहि मुसलमान वुजु गर्छ, राम्रो तरिकाबाट वुजु गर्छ र उठेर दुई रकआत नमाज भित्रि हृदय र मुखबाट पढ्छ भने उसको लागि स्वर्ग प्राप्ति निश्चित हुन जान्छ।” नबी (स.)को यो कुरा सुनेर मैले भनें कति राम्रो कुरा हो।” मैले आँखा उठाएर हेरेको त मेरो सामुन्ने हजरत उमर (रजि.) थिए। उनले मलाई भने “शायद तिमी अहिले भर खर आएको होला। यसो भन्दै उमर (रजि.)ले भने “मुहम्मद (स.)ले यो भन्नु भएको थियो” तिमीहरु मध्ये जो व्यक्ति राम्ररी धोएर वुजु गर्छ वा वुजुका अंगहरुलाई पूर्ण रूपले धुन्छ र यो भन्छ “अशहदु अल्लाइलाह इल्लल्लाहु व अशहदु अन्न मुहम्मदन अब्दुहु वरसुलुहु” (म गवाही दिन्छु कि एक अल्लाह बाहेक अरु कोहि पुज्य छैन र म गवाही दिन्छु कि मुहम्मद (स.) अल्लाहका आज्ञाकारी र रसूल हुन्) भने उसकालागि स्वर्गका आठैओटा ढोकाहरु खोलिने छ। ऊ ती मध्ये जसबाट भित्र छिर्न चाहन्छ, छिर्न सक्छ। (मुस्लिम)

अब तपाईं नै भन्नुहोस् राम्ररी वुजु गरेर हृदय भित्रैबाट दुई रकआत नमाज पढ्नमा कुनै खर्च लाग्छ? अवश्य नै एक पैसा पनि खर्च गर्नु पर्दैन तर यस वापत त्यस व्यक्तिकालागि स्वर्गका आठैओटा ढोकाहरु खोलिनेछन् जुनबाट पस्न मन लाग्छ ऊ त्यसबाट स्वर्ग भित्र पस्न सक्छ। स्वर्ग त यसरी सितैमा प्राप्त हुन्छ तर नरक प्राप्त गर्न खुब पैसा खर्च गर्नुपर्छ। यसकालागि खुब दौडधुप

गर्नुपर्ने, रीतिरिवाज पूरा गर्नुपर्ने, कुफ्र र शिर्क गर्नुपर्ने अनेकै लडाई भगडा र मुद्दामामिला गर्नुपर्ने, घुस पनि खुवाउनु पर्ने, मिहिनेत पनि गर्नुपर्ने र पैसा पनि खर्च गर्नुपर्ने हुन्छ। यस्तो कष्ट सहेर मात्र नरक प्राप्त हुन्छ। सहज रुपमा पाइने स्वर्ग रोज्ने कि कठिनाई र धननाश गरेर नरक रोज्ने ?

एउटा हदीस अनुसार हजरत बुरैदा (रजि.) भन्छन् कि फज्र (बिहान उज्यालो हुनु अघि)को नमाजपछि रसुलुल्लाह (स.)ले हजरत बिलाल (रजि.)लाई बोलाउदै भन्नुभयो “तिमीलाई के कुराले म भन्दा पहिले स्वर्ग भित्र पुऱ्यायो किन भने जहिले पनि म स्वर्गमा प्रवेश गरेको हुन्छु तिम्रा जुत्ताहरूको आवाज आफ्नो अगाडि सुन्छु।” हजरत बिलाल (रजि.)ले बिन्ति गरे “हे अल्लाहका रसूल (स.) मैले अजान दिएपछि सधैं-भरी दुई रकआत नमाज पढेको छु र जब जब मेरो वुजु टुटेको हुन्छ तब मैले वुजु गरेको छु। यस कुरालाई मैले म माथि अनिवार्य सम्झिएको छु कि अल्लाहको लागि ममाथि दुई रकआत नमाज जरुरी छ।” अर्थात् प्रत्येक वुजुपछि वुजु गरेको छु। रसुलुल्लाह (स.)ले भन्नुभयो। “यिनै दुई चीजको कारणले तिमी स्वर्ग भित्र मेरो अगाडि थियो।” (मिशकात, तिर्मिजी)

हजरत बिलाल (रजि.) उच्च खानदानका थिएनन् उनी त हब्सी थिए। उनी गोरा थिएनन् काला थिए, संपतिवाला थिएनन् गरिब थिए, स्वतन्त्र थिएनन् दास थिए, पढेलेखेका विद्वान थिएनन् अनपढ थिए। तर उनको तक्वा (अल्लाहसँगको भय, प्रेम र आशा)को अवस्था यस्तो थियो कि उनी मक्काको जमिनमाथि हिड्थे तर जुत्ताको आवाज स्वर्गमा गुन्जन्थ्यो। उनी भित्र अरु केहि थिएन तौहिद (एकेश्वरवाद)माथि पूर्ण विश्वास थियो, हृदय भित्र इमान (आस्था) थियो र नबी (स.)को आदेशको पालना पाबन्दीका साथ थियो। उनी भित्र जुन व्यवहारिकता थियो, जुन इमान थियो, जुन सुभबुझ र निष्ठा थियो त्यसकोलागि एक पैसा पनि खर्च भएको थिएन। त्यसैले बिना पैसा उनीमाथि अल्लाहको कृपा प्राप्त थियो। के हामी पनि निशुल्क स्वर्ग प्राप्त गर्न त्यस्तै गर्न, त्यस्तै इमान, आचरण र व्यवहार प्रकट गर्न र हृदय भित्र बसाउन सक्दैनौं ? पवित्र कुरआनमा अल्लाह तआला भन्छन् “हे आस्थावानहरू हो ! तिमीहरूमाथि ब्रत (रोजा) अनिवार्य गरिएको छ जसरी तिमीहरूभन्दा अधिका मानिसहरूमाथि अनिवार्य गरिएको थियो। आशा छ कि तिमीहरूभित्र ईश-भय उत्पन्न हुनेछ।” (कुरआन २:१८३)।

यहाँ अल्लाह तआला आस्थावानहरूलाई रोजा राख्ने आदेश दिन्छन्। रोजा राख्नुको अर्थ एउटा निश्चित अवधि (रमजान महिनाका दिनहरूमा मितिरे उज्यालो भएदेखि भिसमिसे साँझ नभए) सम्म खानपिन र सहवासबाट रोकिनु वा अलग रहनु हो। यसबाट मानिसको इच्छाशक्ति वा नफ्सको शुद्धिकरण हुनुको साथै खराब आचरण र व्यवहारबाट मानिस बच्दछ। मानिसको सोचमा पवित्रता र शुद्धता आउँछ। ऊ अल्लाहका भक्तहरूलाई समान देख्छ र गरिब तथा दीनदुखीहरूको पिडाको अनुभुतिले उसका मद्दतका हातहरू फैलिन्छन्। रोजाको आदेश यस पुस्तालाई मात्र अनिवार्य गरिएको होइन नबी (स.)को जीवनकाल भन्दा पहिले पनि अनिवार्य गरिएको थियो।

एउटा हदीस अनुसार हजरत अबु सईद खुदरी (रजि.) भन्छन्, नबी (स.)ले भन्नुभयो “जुन भक्त कुनै दिन अल्लाहको खुशीको लागि पवित्रताका साथ रोजा राख्छ, अल्लाह त्यसको बदलामा उसलाई सत्तरी वर्षको दुरी बराबर नरकबाट टाढा गरिदिन्छन्।” (मुस्लिम, तिर्मिजी)

त्यस्तै अर्को एउटा हदीस अनुसार हजरत सहल (रजि.) बयान गर्दछन् कि नबी (स.)ले भन्नुभयो “स्वर्गमा एउटा ढोका छ जसलाई रय्यान भनिन्छ। कयामत(महाप्रलय)को दिन त्यस ढोकाबाट रोजेदार प्रवेश गर्दछन्, उनीहरू बाहेक अरु कोहि प्रवेश गर्दैन। भनिनेछ कि रोजेदार कहाँ छन् ? बस उनीहरू (रोजेदारहरू) उभिनेछन्। उनीहरूबाहेक अरु कोहि त्यसबाट प्रवेश गर्ने छैनन्। जब तिनीहरू त्यस भित्र प्रवेश गर्नेछन् तब त्यसलाई बन्द गरिनेछ।” (बुखारी, मुस्लिम, तिर्मिजी)

अब तपाईं भन्नुहोस् त रोजा राख्नमा के खर्च लाग्दछ ? त्यसमा एक पैसापनि खर्च हुदैन तर रोजेदार लाई स्वर्ग प्रदान गर्ने बाचा गरिएको छ। के अब पनि अल्लाहको खुशीको लागि उनको आदेश अनुसारको रोजा राखेर स्वर्गको हकदार नबन्ने ? उत्सव र उन्मादमा पैसा खर्च गरेर नरक भित्र प्रवेश गर्ने ? पैसा पनि खर्च, अरुको भनाई पनि खाने अनि स्वर्गबाट विमुख भइ नरकको पिडा पनि सहने ? ज्ञानवान अवश्य नै निशुल्क पाइने स्वर्ग प्रति नै लालायित हुन्छ।

पवित्र कुरआनमा अल्लाह तआला भन्छन् “हे आस्थावानहरू हो अल्लाहको भय गर र ठीक कुरा गर्ने

अल्लाहले सबैभन्दा अप्रिय कुरालाई वैध गरेका छन् र त्यो तलाक हो

गर । अल्लाहले तिमीहरूका कर्महरू सुधानै छन् र तिमीहरूका पापहरूलाई क्षमा गर्नेछन् । र जसले अल्लाह एवं उनका रसूलको आज्ञापालन गर्‍यो उसले ठूलो सफलता प्राप्त गर्‍यो ।” (कुरआन ३३ : ७०-७१)

हेर्नुहोस् अल्लाहको भय, प्रेम र आसा गर्नमा के खर्च लाग्छ ? तर त्यसको बदलामा सफलता अर्थात् स्वर्ग प्राप्त हुन्छ । अल्लाह तआला आफ्ना भक्तको तक्वा बढाउन र दरिलो पार्न मार्ग निर्देशन गर्दछन् । आफ्ना आस्थावान् भक्तहरूलाई आदेश दिन्छन् कि यसरी उनको उपासना वा भक्ति गर कि मानौं उनलाई आँखाले देखिर हेका छन् । कुरा एकदम सिधा गर, घोचपेच र छलछम्रम बिना सत्य र नम्र कुरा गर । यदि हृदयमा तक्वा, बोलीमा सत्यता अपनाउन थालियो भने त्यसको बदलामा उसलाई असल व्यवहारको वरदान प्राप्त हुन्छ र उसका संपूर्ण पापहरू माफ गरिने छ । यसका साथै आगामी दिनहरूमा पनि प्रायश्चित्त गर्ने वरदान प्राप्त हुनेछ ताकी पाप वा दुष्कर्म बाँकी नरहुन् । अल्लाहको आज्ञाकारी भक्त बन्न सके नर कबाट टाढा र स्वर्गबाट नजिक बन्ने कृपा प्राप्त हुनेछ ।

तपाईं नै भन्नुहोस् सत्य बोल्नमा के खर्च लाग्छ ? एक पैसा नै खर्च नगरी सधैं सत्य बोल्दा स्वर्ग प्राप्ति नजिकिन्छ भने सत्यवादी किन नबन्ने । एक भुठ बोलेमा त्यसलाई लुकाउन अरु थप १० भुठ बोल्नुपर्छ । यसरी भुठो कुरा बोल्नाले साथीभाई, आफन्त बीच वैमस्यता उत्पन्न हुन्छ । हुन सक्छ त्यहि भुठको कारणले नै काटमारको स्थिति पनि उत्पन्न होला । यसबाट अनेकौं भ्रमेलामा फस्नुपर्ने र धेरै धनराशी खर्च गर्नुपर्ने हुन्छ । आखिर यसको परिणाम त नरक हुन जान्छ । अर्थात् एक भुठले मानिसलाई नरकवासी बनाउन पुग्छ । यस धर्तीमा हुँदा कष्ट पनि उठाउ, पैसा खर्च पनि गर अनि पार लौकिक जीवनमा नरकमा डुब ।

स्वर्ग प्राप्तिको लागि सरल उपायवारे महिलाहरूलाई संबोधन गर्दै नबी (स.)ले भन्नु भएको छ “जो महिला पाँच समयको नमाज पढ्छन्, रमजान महिनाको रोजा राख्छन्, आफ्नो यौनाङ्गको रक्षा गर्छिन् (शरीरका यौनाकर्षक अंगहरू छोपेर राख्छिन्) आफ्नो पतिको आज्ञापालन गर्छिन् उनको लागि पूर्ण अधिकार छ कि उनी स्वर्गको जुन ढोकाबाट भित्र प्रवेश गर्न चाहन्छिन् प्रवेश गरुन्” (मिशकात)

के यी मध्ये कुनै कामको लागि पैसा खर्च गर्नुपर्छ ? अवश्य नै पर्दैन । यहाँ न त नमाज पढ्न खर्च गर्नुपर्छ न त रोजा राख्न । शरीरका यौनाकर्षक अंगहरू छोपेर राख्नमा

पनि कुनै खर्च लाग्दैन बरु यसो गर्नाले यौन हिंसा हुन पाउदैन र महिलाहरू सुरक्षित हुन्छन् । शरीर ढाकेर अर्थात् शरीरका अंगहरू प्रदर्शित हुने कपडा नलगाई सभ्य र भद्र पोशाक लगाउनाले महिलाको इज्जत बढ्छ उनीहरूको यौन दुराचार र छेडखान हुदैन । त्यसैले यसबाट दोहोरो फाईदा यस धर्तीमा पनि स्वतन्त्र र सम्मानित जीवन जीउने र अर्को अनन्तकालिन जीवनमा पनि स्वर्गको अकल्पनीय सुख भोग गर्न पाईने । के अब पनि निशुल्क स्वर्ग प्राप्त गर्न अल्लाहको आज्ञापालन नगर्ने ?

स्वर्ग प्राप्त गर्नको लागि नबि (स.)ले धेरै सजिलो तरिका बताउनु भएको छ । उहाँ (स.)ले भन्नु भएको छ “अल्लाहको नै उपासना गर र अल्लाहसँग अरुलाई समावेश नगर अर्थात् कसैलाई अल्लाहको समकक्षी वा हिस्सेदार नबनाऊ । पाँच समयको नमाज पाबन्दीका साथ पढ र नमाजलाई कायम राख । रमजानको रोजा राख । यदि धनवान् छौ भने जकात चुक्ता गर जसले तिम्रै धन पवित्र बन्छ । आर्थिक र शारीरिक रुपमा सक्षम भएमा जीवन भरमा एकपटक हज गर । यति कार्यलाई पुरा गरेमा मानिस स्वर्गको हकदार भइहाल्छ ।”

दिने लिने सबै कार्यको शक्ति अल्लाहसँग मात्र छ भनेर हृदयले स्वीकार्नमा के खर्च लाग्छ ? केहि कुराको आशा अल्लाहसँग गर्नमा उनीसँग नै माग्नमा के खर्च लाग्छ ? एक पैसा खर्च लाग्दैन । बरु अल्लाह बाहेक अन्यलाई पनि ईश्वरत्वमा सामेल गराउदा एक भन्दा बढी ईश्वरलाई खुशी पार्न अनेक रीतिथितिहरू निर्वाह गर्नुपर्छ । शिर्कमा खर्च पनि हुने र अल्लाहको प्रकोप पनि भोग्नु पर्ने अनि नरकमा जाकिनुपर्ने आफ्ना मालिक, संरक्षक र पालनहारसँग माग्नमा कुनै खर्च त लाग्दैन । बरु लाभ-लाभ प्राप्त हुन्छ धर्तीमा र आखिरतमा पनि उनले स्वर्गमा प्रवेश गराउनेछन् ।

त्यसैले बेलैमा सोचौ हाम्रा व्यवहार, आचरण, गतिविधि, संकल्प अनन्त सुख, संमृद्धि र ऐश आराम युक्त स्वर्ग निशुल्क रुपमा प्राप्त गर्ने लायक बनाउने हो कि शिर्क, बिदअत, अवज्ञा जस्ता कार्यमा धनखर्च, शत्रुता उत्पन्न गर्दै संकल्प र व्यवहारलाई दुर्गन्धित बनाई नर को पिडा भोग्न तयार हुने हो ।

अल्लाह तआलाले सबैलाई पूर्ण रुपमा इस्लाममा प्रवेश गराउन् । सबैलाई निःशुल्क प्राप्त हुने स्वर्गको हकदार बन्ने बाटोमा हिडाउन् । आमिन् ।

हदीस र यसको इतिहास

ई. इल्ताफ हुसैन

इस्लामको ज्ञानका मुख्य दुई स्रोतहरू छन् । एउटा पवित्र कुरआन जुन अल्लाहका पवित्र शब्दहरू हुन् र हाम्रा प्यारा नबी हजरत मुहम्मद (स.) माथि अवतरित गरिएका हुन् । कुरआन सम्पूर्ण मानव जातिका लागि मार्गदर्शन हो । दोस्रो ज्ञानको स्रोत हदीस हो । यसको शाब्दीक अर्थ खबर, भनाई र प्रस्तुती हो । तर इस्लामीक पृष्ठभूमिमा यसको अर्थ नबी (स.) द्वारा भनिएका र गरिएका शब्दहरू र घटनाहरूलाई लिपिवद्ध गरिएको हो । यो संपूर्ण मानव जातिको लागि ज्ञानको सागर हो । इस्लाममा हदीसको धेरै महत्व छ । यसलाई हामी कुरआनको धेरै श्लोकहरूबाट लिन सक्छौं । जस्तै कुरआनका यी श्लोकहरूमा भनिएको छ: “उनी आफ्नो इच्छाले बोल्दैन् । “यो त एउटा प्रकाशना हो जुन उनीमाथि अवतीर्ण गरिन्छ ।” (कुरआन ५३:३-४)

कुरआनका यी श्लोकहरूले हदीसको महत्वलाई प्रष्ट पारेको छ । त्यसैले हामी हदीसलाई पनि अल्लाहको आज्ञाको रूपमा लिन सक्छौं । “ तिनीहरूलाई) प्रमाण र ग्रन्थहरू दिएर पठाएका थियौं र हामीले तिमीमाथि पनि यो ग्रन्थ अवतरित गरेका छौं ताकि तिमी मानिसहरूकानिम्ति यसलाई स्पष्ट गर जुन उनीहरूतर्फ अवतरित गरिएको छ ताकि तिनीहरूले विचार गरून् !”

माथि उल्लेखित श्लोकबाट प्रष्ट हुन्छ कि हदीसलाई हामी कुरआनको विस्तृत विवरणको लागि गर्न सक्छौं । उदाहरणको लागि कुरआनमा नमाज पढ र जकात देऊ भन्ने आज्ञा दिएको छ तर यसलाई कसरी पढ्ने कति रकआत पढ्ने भन्ने कुरा हदीसमा प्रष्ट पारिएको छ ।

अब प्रश्न उठ्छ कि हदीसमा लेखिएका कुरालाई कति महत्वका साथ लिने । हामी मुस्लिम हौं र हामीलाई नबीहरू ईमान माथि ल्याउन भनिएको छ । उनीहरू अल्लाहद्वारा चुनिएका सत्य र निष्ठावान व्यक्तिहरू थिए । उहाँ (स.)लाई नै इस्लामको सही ज्ञान थियो किन भने कुरआन उहाँ (स.) माथि नै अवतरित भएको थियो । इस्लामका आदेशलाई उहाँ (स.) ले नै गरेर वा भनेर सिकाउँनुहुन्थ्यो । उदाहरणको लागि यदि कोही नबी(स.) कहाँ आउँथ्यो र उसले प्रश्न गर्थ्यो कि हे अल्लाहका नबी (स.) मलाई भन्नुहोस् कि फलानो काम गर्न हामीलाई आदेश दिनुभएको छ कि छैन । यसको जवाफमा नबी

(स.)ले कुरआनको कुनै श्लोक पढ्नुहुन्थ्यो वा हो यसको आज्ञा छ वा छैन भनेर भन्नुहुन्थ्यो । दुवै तरीकाले आएको उत्तर उत्तिकै अधिकार प्राप्त हुन्थ्यो ।

हदीसको संग्रह : अब हामीलाई प्रष्ट भइसकेको छ कि हदीसहरूको महत्व हामीलाई कतिको छ । हदीसको संग्रह कति जरुरी थियो यसको महत्वबाट बुझ्न सकिन्छ । हदीसको संग्रहलाई विभिन्न कालखण्डमा बाँड्न सकिन्छ ।

प्रथमकाल : यो कालमा नबी (स.) आफै जीवित हुनुहुन्थ्यो । केही व्यक्तिलाई कुनै समस्या पयो भने ऊ नबी (स.)सँग सोढ्थ्यो र त्यसको उत्तर त्यहाँबाट पाइन्थ्यो । तर पनि हदीस पढ्दा हेर्दा त्यस काल खण्डमा पनि केही सहाबाहरूले आफ्नो प्रयोगको लागि हदीसलाई लेख्ने गर्थे ।

नबी (स.)ले आफ्नो जीवनकालमा केही कुराहरू लेख्न लगाउनु भएको थियो जुन पछि गएर हदीसका भाग भए । उदाहरणको लागि किताबुस्सदका जसमा जनावरको सद्काको बारेमा भनिएको थियो । त्यसैगरी विभिन्न पक्षहरू सम्बन्धी पत्रहरू पछि गएर हदीसका हिस्सा भए ।

दोस्रो काल : नबी (स.)को मृत्युपछि यसको महत्व बढ्यो किनभने उहाँसँग यसको रुजु गर्ने अवस्था थिएन । कुनै समस्या आयो भने सहाबाहरू भन्ने गर्थे कि नबी (स.)लाई यस्तो भन्ने या गर्ने गरेको सुनेको या देखेको थियो ।

यो कालमा यी सहाबीलाई हदीसका मुख्य ध्यानकर्ताको रूपमा लिन सक्छौं ।

१. अबु हुरैरह (रजि.): उनी नबी (स.)सँग नजिक बस्थे र धेरै लामो कालसम्म बाँचे । उनले ५३७४ वटा हदीसहरू बयान गरेका छन् । त्यसमा दोहोरिएका हदीसहरूलाई हटाइयो भने १२३६ वटा हदीसहरू उनी आफैले बयान गरेको पाइन्छ ।

२. अब्दुल्लाह इब्ने उमर (रजि.): उनी द्वारा २६३० वटा हदीस बयान गरेको पाइन्छ ।

तेस्रो काल : यो काल हिजरतको पहिलो शताब्दीबाट शुरु हुन्छ । त्यसबेला इस्लाम संसारको विभिन्न भागहरूमा फैलिसकेका थियो । फैलिने क्रम जारी नै थियो । मानिसहरूले जानेर वा नजानिकन तौड मोड गरेर आफ्नो स्वर्थ सिद्दीकालागि हदीस प्रस्तुत गर्न थाले । यसबाट

बाँकी पेज नं २३ मा.....

सन्तानमाथि हाम्रो दायित्व

मुहम्मद सुलैमान

अल्लाहले हामीहरूलाई अनर्गलान्ति अनुग्रह प्रदान गरेका छन् । यदि हामीले यस अनुग्रहलाई गन्न थाल्यौं भने गन्न सक्दैनौं । यो जीवन उनैको अनुग्रह हो । संसारका सम्पूर्ण अनुग्रह उनैका हुन् । मानिसको अंग, बोल्ने तागत, सुन्ने तागत लगायत सम्पूर्ण वस्तुहरू उनैका अनुग्रह हुन् । अल्लाहको घर काबा, आस्था, कुरआन, मुहम्मद (स.) यिनीहरू अल्लाहका ठूला अनुग्रहहरू हुन् ।

उनका अनेकौं अनुग्रहहरू मध्ये सन्तान पनि ठूलो अनुग्रह हो । सन्तानलाई घरको तारा पनि भनिन्छ । बृद्धाको लक्ष्मीको नाम पनि दिइन्छ, सन्तान आमा-बुवाको लागि एउटा नासो पनि हो र त्यसको शिक्षा-दिक्षा पालपोषण गर्नु उनीहरूको प्रथम दायित्व हो । बालबालिका उनीहरूका प्रजा र उनीहरू बालबालिकाका अभिभावक हुन् । त्यसैले अल्लाहको इच्छा अनुसार उनीहरूलाई माया दिनु, शिक्षा-दिक्षा दिनु उनीहरूको कर्तव्य हो । आमा-बुवाले यो कुरा राम्रोसँग बुझ्नु पर्छ कि आफ्ना सन्तानलाई गास, बास र कपासको व्यवस्था गर्नुका साथ साथै उनीहरूको शिक्षा-दिक्षा, नैतिकता सिकाउनु पनि कर्तव्य हो । हामीहरूलाई आफ्नो सन्तानप्रति यो सोंच हुन्छ की हामी पछि हाम्रा सन्तानहरू के खालान्, कहाँ बस्लान्, के लगाउलान् ? तर हाम्रो सोंच यो हुदैन की हामी पछि हाम्रो सन्तानको आस्था के होला, उनीहरूले दिनरात कसरी बिताउलान्, उनीहरू आस्थावान हुन्छन् कि नास्तिक हुन्छन् । असल सोंच त यहि हुनुपर्छ की हाम्रा सन्तान हामीपछि सत्यमार्गमा हिड्न अल्लाहको भय उत्पन्न होस् ।

सन्तानको शिक्षा-दिक्षा बाल्यकालदेखि नै आवश्यक पर्छ ।

छोरा छोरीको भविष्य कस्तो होला त्यसको लागि सन्तानको बाल्यकालदेखि नै सोंचनु आवश्यक हुन्छ । छोरा छोरीको शिक्षा-दिक्षा यस्तो हुनुपर्छ की भविष्यमा उनीहरूको जीवन राम्रो होस् । अल्लाह तआलाले कुरआनमा भनेका छन् “ हे आस्थावानहरू हो ! बचाऊ स्वयंलाई र आफ्ना परिवारलाई नरकको आगोबाट जसको ईन्धन मानव एवं दुङ्गा हुनेछन्, जसमाथि कठोर, प्रबल

फरिश्ताहरू नियुक्त छन्; जो कहिल्यै अल्लाहको आदेशको अवहेलना गर्दैनन् र जे आदेश उनीहरूलाई दिइन्छ त्यसको पालना गर्छन् ।”

यस श्लोकमा आज्ञाकारीहरूलाई उनका कर्तव्यहरू सम्झाइएको छ की उनीहरूले स्वयम् आफ्ना र आफ्नो सन्तानलाई समेत शिक्षा-दिक्षा दिउन् ताकि उनीहरू नरकको आगोबाट बचुन् । अर्को ठाउँमा भनिएको छ “आफ्नो घरवालाहरूलाई नमाजको आदेश देऊ र तिमी पनि त्यसमा अडिग बस ।” त्यसैले आमा-बाबुले आफ्ना छोराछोरीलाई पवित्रता, वुजू, र नमाज पढ्न सिकाउनुपर्छ र आफै पनि त्यसको पालन गर्नुपर्छ । नत्र यदि उनले बच्चाहरूलाई नमाज पढ्न आदेश दिने र आफुले नपढ्ने भने बच्चाहरूमाथि धेरै नराम्रो असर पर्छ ।

हजरत अब्दुल्लाह बिन अमर (रजि.) को भनाई छ, रसूल (स.)ले भन्नुभयो “तिमीहरूका बालबालिका जब सात वर्षका पुग्छन्, नमाज पढ्दैन भने नमाजको आदेश देऊ र जब तिनीहरू दश वर्षको पुग्छन्, नमाज पढ्दैन भने नमाज नपढ्नुको गल्लिमा कुट ।” (अबुदाउद)

सन्तानलाई राम्रो शिक्षा-दिक्षा दिनु, राम्रो नैतिकता सिकाउनु राम्रो उपहार हो । हजरत मुहम्मद (स.)ले भन्नुभयो, “कुनै बाबुले आफ्नो सन्तानलाई र राम्रो शिक्षा-दिक्षा दियो भने त्यो भन्दा राम्रो उपहार कुनै हुन सक्दैन ।”

सन्तानको शिक्षा-दिक्षा संवन्धि केही महत्वपूर्ण कुराहरू

१. सन्तानलाई बाल्यकाल देखिनै इस्लामको मूल आधार सम्बन्धी सम्पूर्ण शिक्षा दिने, इस्लामका महत्वपूर्ण कुराहरू सिकाउने ।
२. सन्तानको शिक्षा-दिक्षाको क्रममा उनीहरूलाई कलिमा कण्ठ गराउने र त्यसको अर्थ र व्याख्या पनि बुझाउने ।
३. आमा-बुवाले सन्तानसँग भुटो नबोल्ने किनकी त्यसबाट भुटो बोल्ने बानी बस्छ ।
४. सन्तानलाई खान-पिनको राम्रो तरीका सिकाउने ।

५. सन्तानमाथि न्याय गर्ने र सबैलाई एउटै चीज दिने, यो होइन की कसैलाई राम्रो चीज दिने र कसैलाई नराम्रो, र यस्तो पनि गर्नु हुन्न की कुनैलाई नापेर दिने र कुनैलाई त्यतिकै दिने ।

६. सन्तानलाई गाली, नराम्रो बोली र नराम्रो वचनबाट जोगाउने ।

७. बाबुले आफ्नो छोरा छोरीलाई आमाको आज्ञापालन गर्न र उनीसँग राम्रो व्यवहार गर्ने तरिका सिकाउने । त्यसरी नै आमाले पनि आफ्नो सन्तानलाई आफ्नो बुवाको आज्ञापालन गर्न र उनीसँग राम्रो व्यवहार गर्न इज्जत गर्न र उहाँको राम्रो स्वागत गर्ने तरिका सिकाउने ।

८. सन्तानलाई सरसफाई तर्फ बढी ध्यान दिलाउने । उनीहरूलाई आफ्नो शरिर, आफ्नो लुगा, आफु बस्ने ठाउँलाई सफा राख्ने तर्फ ध्यान दिलाउने । खाना खानु अघि र खाना खाएपछि हात धुने बानी बसाल्ने ।

९. संसारिक शिक्षाभन्दा धार्मिक शिक्षातर्फ बढी ध्यान दिलाउने किनकी धार्मिक शिक्षाले नै सन्तानलाई संसारमा र महाप्रलयको दिनमा आमा-बुवालाई फाइदा पुऱ्याउँछ । हामीले महाप्रलयको दिनलाई प्राथमिकता दिनुपर्छ ।

१०. सन्तानलाई नराम्रो संगतबाट जोगाउनु अत्यन्त जरुरी हुन्छ, किनकी धेरै जसो बच्चाहरु संगतले नै बिग्रिन्छन् ।

११. सन्तानलाई खाली समयमा फिल्म हेर्न र गलत किसिमको उपन्यास, पत्र पत्रिकाहरु पढ्नबाट जोगाउने किनकी त्यसमा भुटो बाहेक अरु केही हुदैन । यसरी नै गीत-संगीत, नाँच गानबाट जोगाउने किनकी त्यसले हृदयलाई मृत बनाउँछ, र शिक्षामा नैतिकतामा विकृती उत्पन्न हुन्छ । त्यसले केटाकेटीलाई बरबाद र बेकार बनाउँछ ।

१२. आमा-बुवाले आफ्नो छोरीलाई बाल्यकालदेखि नै पर्दा गर्ने बानी बसाल्ने ।

१३. सन्तानको शिक्षा-दिक्षाकोलागि प्रयोगात्मकको साथसाथै उनीहरूको शिक्षाकोलागि अल्लाहसंग दुवा गर्ने किनकी सन्तानको हकमा आमा-बुवाको दुवा अल्लाहकहाँ अवश्य स्वीकार हुन्छ ।

आज भोलि हाम्रो छिमेकमा गाँउघरमा हाम्रा सन्तानहरु शिक्षा-दिक्षाबाट धेरै टाढिएका छन् । हाम्रो

सन्तानको अनैतिकता, नराम्रो बानी व्यहोरा, नकरात्मकपन, नालायकपन र आमा-बुवाको अवज्ञा गर्ने बानीको विकास भइरहेको छ । आजको सन्तानले आफ्नो आमा-बुवाको जीवनलाई दुखित, उनीहरूको दिनको सकुन र रातको निन्द्रालाई अवैध बनाइदिएको छ । फलानो ठाउँमा फलानो सन्तानले आफ्नो बृद्ध आमाको तँ र म मा रिसको भोकमा आएर हत्या गर्‍यो अरे भन्ने खबर दिन दिनै पत्रपत्रिकामा पढ्न पाइन्छ । यो वास्तवमा हाम्रो सन्तानको विकृति सहि शिक्षाको कमीको फल हो । यदि हामीले आफ्नो सन्तानको राम्रो शिक्षा-दिक्षा गरिदिएको भए आज यस्तो दिन देख्नु पर्ने थिएन । हामीले त उनीहरूलाई माया ममताले हेरीर हयौं । हामीले यही बुझिरहयौं की अहिले त यिनीहरु साना नै छन् । यो समय उनीहरूको खेलकुद गर्ने समय हो भनेर छोडिदियौं । हामीले त उनीहरूको गालीमा स्याबासी दिइरहयौं । हामीले त उनीहरूलाई पाहुनाको समुन्ने नाचगान गर्न लगायौं । यी आमा आफ्नो बच्चाको जुन कार्यले अहिले दुखित छिन् त्यस बेला कति गौरवले भन्थिन कि मेरो छोरी यति सानी छे तर धेरै राम्रो डान्स गर्छे, धेरै राम्रो कला देखाउछे, फलानो फलानो गीतहरु कण्ठ गरिसकेकिछे । हाम्रो सन्तानलाई पश्चिमी बुद्धिको पालन पोषण र उनीहरूको शिक्षा-दिक्षाले गर्दा आज यिनीहरु स्वयम् हामीहरूको बिरुद्धमा आएका छन् । यस्तो गलत शिक्षा-दिक्षाले गर्दा आज हाम्रा सन्तान स्वयम् हाम्रोलागि संसारिक जीवनमा र महाप्रलयको दिनमा पनि विनाशकारी बनेका छन् । आज हामीले आफ्नो जीवनको सफलता पश्चिमी चालचलनलाई बुझेका छौं र इस्लामी चालचलनलाई एउटा घटिया काम बुझेका छौं । त्यही कारणले आज हामी प्रत्येक ममलामा पछि परेकाछौं, लज्जीत हाम्रो भाग्य बनेको छ र हामी भूतकालका विजेता अहिले गुलाम बनेका छौं । वास्तवमा हाम्रो सफलता कुरआन र हजरत मुहम्मद (स.)को जीवनको पालनामा छ । यदि हामीले कुरआन र हदीस अनुसार आफ्नो सन्तानको पालन पोषण, शिक्षा-दिक्षा गर्‍यौं भने भविष्यमा हाम्रा सन्तान हाम्रोलागि सहायक बन्ने छन् । अल्लाह तआलाले हाम्रा सन्तानलाई नेक सन्तान बनाउनु आमीन ।

अनास्थावादीसँगको वार्तालाप

मौलाना जुल्फकार अली फलाही

मुस्लिम: के म तपाईलाई इस्लामको बारेमा केही भन्न सक्छु ? (यदि सहमत भएमा निम्न बहस अनुसार जानुहोस्) र अनि सहमत नभएमा तपाई अरु तरिका अपनाउनुहोस् उदाहरण यसलाई कुनै 'प्राकृतिक' घटनासँग सम्बन्धित गर्नुहोस् जस्तै सुनामी भूईँचालो आदि)

मुस्लिम: यसमा दुई मिनेट मात्र लाग्छ। इस्लाममा सबैभन्दा महत्वपूर्ण कुरा यस ब्राह्मण्डका सृष्टिकर्ता ईश्वर हुन्। तर सुरु गर्नु भन्दा पहिले एउटा प्रश्न सोध्न चाहन्छु। के तपाई सृष्टिकर्तामा विश्वास गर्नु हुन्छ ?

(सकारात्मक जवाफमा निम्न बहस गर्नुहोस्)

मुस्लिम: हामी मान्छौं कि यस सृष्टिकर्तामा निम्न गुणहरू छन्।

- उनी सबै देख्छन्।
- उनी सबै सुन्छन्।
- उनी सबै कुराको ज्ञाता हुन्
- उनको कोहि शुरु छैन।
- उनको कुनै अन्त्य छैन।
- उनी न पुरुष हुन् न महिला
- उनी जस्तो कोहि छैन।
- उनी सम्पूर्ण छन्।
- उनको इच्छा र आज्ञा बिना केही हुदैन। एउटा पात पनि उनको आज्ञा बिना भर्न सक्दैन।
- उनी आफ्नो सुन्दरतामा सम्पन्न छन्।

मुस्लिम: के तपाई यसमा सहमत हुनुहुन्छ ? माफ गर्नु होला मैले तपाईको नाम सोध्न बिर्सें।

गैरमुस्लिम: (कुनै नाम) अनिल

मुस्लिम: अनिल, के तपाई सोच्नुहुन्छ कि उनले हामीलाई कुनै कारणबस बहस बनाएका छन्।

गैरमुस्लिम: हो। (निम्न बहस हेर्नुहोस्)

मुस्लिम: तपाईको दृष्टिकोणमा त्यो के हो ? (प्राय तिनीहरू जान्दैनन्)

गैरमुस्लिम: होइन।

मुस्लिम: उदाहरण यदि तपाई केही बनाउनु हुन्छ अनिल, तपाईसँग त्यसलाई बनाएको कारण सोध्दा, तपाईसँग कुनै कारण अवश्य हुनुपर्छ। हाईन र ?

त्यसै गरी हामी मान्छौं कि सृष्टिकर्ताले पनि। के तपाई भन्न सक्नुहुन्छ त्यो कारण के हो ?

हामीलाई कारण भन्न सृष्टिकर्ताले केही मनुष्यहरूलाई पठाउनु भयो। ती मध्ये केहि यस प्रकार रहेका छन्

- इब्राहीम (अ.)

- मुसा (अ.)
- नूह (अ.)
- इसा (अ.)
- मुहम्मद (स.)

तपाईले शायद यी मध्ये केहि को नाम सुन्नुभएको छ होला। उनीहरूले ईश्वरको सन्देश ल्याएकाले उनीहरूलाई ईश्वरका सन्देशवाहक भनिन्छन्।

हाम्रो मान्यता छ कि यी सन्देशवाहकले एउटै सन्देश लिएर आएका थिए। शुभ सूचना र चेतना असल समाचार र खराब समाचार होइन। उनीहरू ईश्वरद्वारा पठाइएका थिए भन्ने प्रमाणित गर्न ईश्वरले उनीहरूलाई चमत्कार दिएर पठाए।

ईसा (अ.)ले मृतकलाई जीवन दिए। वीरामीलाई नीको पारे, अन्धोलाई दृष्टि दिए। सबै ईश्वरको आज्ञानुसार।

ईसा (अ.) पछि ईश्वरले आफ्नो प्रेम र दयाले अर्को सन्देशवाहक पठाए। उहाँको नाम मुहम्मद (स.) थियो।

मुहम्मद (स.)लाई पनि सन्देशवाहक प्रमाणित गर्ने ईश्वरले उहाँलाई पनि चमत्कार प्रदान गरे। उहाँलाई दिइएको चमत्कार एउटा पुस्तक हो जसको नाम कुरआन हो।

यो पुस्तक धेरै कारणले चमत्कार हो। के तपाईलाई थाहा थियो कि यो चमत्कार हो ?

केही कारणहरू निम्न प्रकार छन्।

१ वैज्ञानिक तथ्य : यसमा वैज्ञानिक तथ्यहरू छन् : उदाहरण भ्रूणको अध्ययन : "निःसन्देह हामीले मनुष्यलाई माटोको सार (निचोड) बाट सृष्टि गर्‍यौं। फेरि त्यसलाई वीर्यको थोपास्वरूप एउटा सुरक्षित स्थानमा राख्यौं। अनि वीर्यलाई ढिक्को रगत बनायौं र त्यस ढिक्को रगतलाई मासुको डल्लो बनायौं अनि मासुको डल्लोलाई हड्डी बनायौं। र, हामीले त्यस हड्डीमा मासु चढायौं। फेरि नयाँ ढाँचामा मानवको सृष्टि गर्‍यौं। अतः बरकतयुक्त छन् अल्लाह जो सर्वोत्तम सृष्टिकर्ता हुन्।" (कुरआन, २३: १२-१४)

"के काफिरहरूले यस कुरामा विचार गरेनन् कि आकाश तथा पृथ्वी परस्पर टाँसिएका थिए फेरि हामीले ती दुवैलाई अलग अलग पारिदियौं र सम्पूर्ण जीवित वस्तुलाई पानीद्वारा सृष्टि गर्‍यौं ? के तिनीहरू अझ पनि आस्था राख्दैनन् ?" (कुरआन, २१: ३०)

ब्राह्मण्डको फैलनु हिमालको बनावट नक्षत्रहरूको ठाउँ जलचक्र र यसको कुनै पनि कथन स्थापित विज्ञानको विरुद्ध छैन।

२. **मुहम्मद (स.) अनपठ :** यो पुस्तक यस्तो व्यक्तिलाई प्रदान गरियो जो लेखन-पढ्न जान्दैनथे। हामीलाई यो कसरी थाहा भयो ? किनभने कुरआनमा यसको चर्चा गरिएको छ र उहाँको विरोधीहरूले कहिले पनि उहाँ(स.)लाई झुठो ठहर गरेनन्।

३. **यो परिवर्तन भएको छैन :** यो पुस्तक आज १४ सय वर्ष पछिसम्म पनि परिवर्तित भएको छैन। अंग्रेजी पुस्तकालयमा हेर्नुहोस् “निस्सन्देह हामीले नै कुरआनलाई अवतरित गरेका हौं र हामी नै यसको सुरक्षा गर्छौं।” (कुरआन, १५:९)

४. **स्मरण गर्न सजिलो :** उक्त पुस्तक स्मरण गर्न सजिलो छ। यो पुस्तक बाक्लो भएतापनि लाखौं मानिसहरूले यसलाई कण्ठ पारिसकेका छन्। “हामीले यस कुरआनलाई तिम्नो भाषामा सरल पारेका छौं ताकि मानिसहरूले उपदेश ग्रहण गरून्।” (कुरआन ४४:५८)

५. **एउटा पनि विरोधाभाष बोकेको छैन :** यो २३ वर्षको अन्तरालमा अवतरित भएतापनि यसमा कुनै विरोधाभाष छैन “के तिनीहरू कुरआनमाथि सोचविचार गर्दैनन् ? यदि यो अल्लाहवाहेक अन्य कसैको तर्फबाट आएको भए तिनीहरूले यसमा धेरै विरोधाभाषहरू पाउने थिए।” (कुरआन, ४:८२)

६. **चुनौती बोकेको छ :** ईश्वर भन्छन् कि सबै मनुष्य र जीन मिलेर पनि यो जस्तो पुस्तक ल्याउन सक्दैनन्। कुरआनको अर्को भागमा ईश्वर भन्छन् कि उनीहरू यसको जस्तो एउटा सुरह पनि ल्याउन सक्दैनन्। सबैभन्दा छोटो सुरह मात्र तीन वाक्यको छ। त्यसैले ईश्वर भन्छन् कि कोही पनि कुरआनको जस्तो तीनवटा वाक्य बनाउन सक्दैनन्। यहि चुनौतिलाई आज १४०० वर्षपछिसम्म कसैले स्वीकार्न सकेको छैन। “के तिनीहरू यसलाई रसूलले रचेका हुन् भनेर भन्छन् ? भनिदेऊ- “यदि तिमीहरू सच्चा छौं भने यस्तै कुनै एउटा सुरह प्रस्तुत गर र यसका लागि अल्लाहवाहेक सक्दो सबैलाई बोलाऊ।” (कुरआन, १०:३८)

७. **मानिसमा परिवर्तन :** कुरआनका शब्दहरूमा मानिसको जीवन बदल्न सक्ने क्षमता छ।

८. **विशेष ढङ्ग :** यसलाई अरबी भाषामा लेखिएको छ। यसको ढङ्ग विशेष प्रकारको छ र नक्कल गर्न सकिदैन।

९. **सबैभन्दा छोटो फैलने र दोस्रो ठूलो संख्या भएको धर्म :**

यो विश्वको सबैभन्दा चाँडो फैलने धर्म हो। ईसाइयत (२१अर्ब) पछि सबैभन्दा ठूलो संख्या (१६अर्ब) बोकेको धर्म इस्लाम हो

मुस्लिम : के तपाईं सहमत हुनुहुन्छ कि निश्चय नै कुरआन चमत्कार हो ?

गैरमुस्लिम : हो यो निकै नै आश्चर्यजनक छ।

मुस्लिम : यदि तपाईं कुरआनलाई चमत्कार मान्नु हुन्छ भने तपाईं यस कुरालाई मान्दै हुनुहुन्छ कि मुहम्मद (स.) एक सच्चा सन्देश थिए। के तपाईं यस कुरामा सहमत हुनुहुन्छ ?

गैरमुस्लिम : हो उनी सम्भव त सन्देश थिए।

मुस्लिम : के तपाईं विश्वस्त हुनुहुन्छ कि उहाँ सन्देश नै हुनुहुन्थ्यो ?

गैरमुस्लिम : मलाई उनीहरू बारे बढी थाहा छैन।

मुस्लिम : म उहाँ (स.)बारे तपाईंलाई केही बताउन चाहन्छु (उहाँको जीवनबारे छोटकरीमा बताउनुहोस्।)

गैरमुस्लिम : हो, वहाँ सन्देश नै हुनुहुन्थ्यो।

मुस्लिम : यदि तपाईं वहाँ सन्देश हुने कुरा मान्नु हुन्छ भने यसलाई एउटा विशेष ढङ्गले भन्नु पर्ने हुन्छ। यस्तो गरे निश्चय पनि तपाईं स्वर्ग पुग्नु हुन्छ।

गैरमुस्लिम : तपाईंले के भन्न खोज्को ?

मुस्लिम : एकेश्वरवाद र मुहम्मद सन्देश हुनुमा आस्था राख्नाले तपाईंलाई स्वर्गको शुभ सूचनाको बाचा गरिएको छ।

गैरमुस्लिम : मैले सधैं एक ईश्वरलाई नै मानेको छुं।

मुस्लिम : कृपया म पछि दोहोर्‍याउनु होला “म साक्षी छु कि सत्य ईश्वर बाहेक अरु कोही पुजनीय छैनन् र मुहम्मद (स.) उहाँको भक्त र रसूल हुन्।

मुस्लिम : के म तपाईंलाई कुरआन देखाउँ ? (अझ उनीहरूलाई भन्नुहोस् कुरआनको कुनै पाना छान्नुहोस् र म प्रार्थना गर्दछु कि सत्य ईश्वर तपाईंलाई तपाईंले छानेको पानाबाट सत्यमार्ग देखाउन्। (यदि उनीहरू सहमत हुन्छन भने कुरआन देखाउनुहोस्। प्रायः तिनीहरूले छानेको पाना लाभदायक हुन्छ र उनीहरू आश्चर्यचकित हुनेछन्।)

मुस्लिम : सन्देश मुहम्मद (स.) पैगम्बर हुने कुरामा तपाईं सहमत हुनुहुन्छ ?

गैरमुस्लिम : हो

मुस्लिम : त्यसो भए के तपाईं मुस्लिम हो ?

गैरमुस्लिम : होइन।

मुस्लिम : के म तपाईंलाई कुरआन देखाउँ। (अझ) के तपाईं मान्नु हुन्छ कि कुरआन चमत्कार हो ?

गैरमुस्लिम : हो।

मुस्लिम : त्यसो भए तपाईं साँच्चै नै मुस्लिम हुनुहुन्छ र तपाईंले केही शब्दहरू भन्नुपर्ने हुन्छ।

गैरमुस्लिम : होइन। (अनि हामीले अरु प्रमाणहरू दिनुपर्छ जस्तै आर्थिक व्यवस्था राजनितिक व्यवस्था आदि)

हाम्रो वार्तालापको पहिलो उद्देश्य सत्य ईश्वर को हुन ? र दोस्रो उद्देश्य कुरआनले सत्य सन्देश बोकेको हुनु हो।

कुरआन र मेरो जीन्दगी

मोहम्मद अलि

कुरआन अल्लाहको तर्फबाट अवतरित सम्पूर्ण मानवका लागि मार्गदर्शन हो । यस किताबले मानिसलाई सत्य असत्य बिचको अन्तरको ज्ञान दिन्छ । मानिसलाई खराबीबाट पवित्र हुने तरिका बताउँछ । यसले नै मानिसलाई दुनिया र महाप्रलयमा शान्तिपूर्ण जीवनको मार्गदर्शन गर्छ । कुरआन कुनै एक जाति विशेषको लागि मात्र नभई सम्पूर्ण मानव जगतको अनुस्मरण हो । अल्लाह आफैले सुरक्षाको जिम्मा लिएको यस महान पवित्र किताबबाट सतमार्गको दर्शन तिनै मानिसलाई प्राप्त हुन्छ जसले अल्लाहमाथि आस्था राखी कुरआनलाई पढ्छ । सबैभन्दा महत्वपूर्ण कुरा त के हो भने मानिसहरु बढिभन्दा बढि कुरआनको सम्पर्कमा रही त्यसै अनुसार जीवन व्यतित गर्न जरुरी छ । कुरआनलाई पढ्ने मात्रै तर त्यसलाई सम्भेर व्यवहारमा लागु नगर्नु साच्चै कुरआनमाथि ठट्टा बाहेक केहि होइन ।

कुरआन जीवनको पूर्ण विधान हो , जीवनका हरेक मोडमा के गर्ने के नगर्ने भन्ने प्रश्नका उत्तर कुरआनले दिन्छ । यस आलेखमा तिनै मावन जीवनसँग सम्बन्धित केहि प्रश्न र कुरआनको उत्तर प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

प्रश्न १ : जीवन र मृत्युको उद्देश्य के हो ?

कुरआन : जसले मृत्यु तथा जीवनको सृष्टि गरे ताकी तिमीहरुको परीक्षा लिएर कर्मको दृष्टिले सबैभन्दा उत्तम को छ ? र उनी प्रभुत्वशाली एवं क्षमाशील छन् । (अलमुल्क : २)

प्रश्न २ : दुनियाँ र आखिरतमा उत्तम जीवन कसरी प्राप्त गर्न सकिन्छ ?

उत्तर : महिला होस या पुरुष जसले आस्थापूर्वक सत्कर्म गर्छ हामी (अल्लाह) उसलाई पवित्र जीवन यापन गराउने छौ । जसको असल कार्यको बदलामा हामी अवस्य उसलाई प्रतिदान प्रदान गर्नेछौ । (कुरआन १६ : ९७)

प्रश्न न ३ : म कुन मार्गमा हिड्नुपर्छ ?

कुरआन : र यो (इस्लाम) तिम्रा पालनकर्ताको अत्यन्त सिधामार्ग हो । (कुरआन ६:२६)

प्रश्न ४ : त्यो कुन काम हो जुन गर्नाले अल्लाह मलाई याद गर्छन् ?

कुरआन : अतः तिमी मलाई (अल्लाह) सम्भिराख म पनि तिमीलाई सम्भिरहने छु । म प्रति कृतज्ञता प्रकट गर कृतघ्नता नदेखाऊ । (कुरआन २:१५२)

प्रश्न ५ : मैले कसको आदेश मान्नु पर्छ ?

कुरआन : हे अस्थावानहरुहो अल्लाहको आज्ञापालन गर र अज्ञापालना गर रसुल(स.)को अनि आफूमध्येको जिम्मेदार हरुको फेरी यदि तिमीहरु बीच कुनै कारणले भगडा उत्पन्न हुन्छ भने अल्लाह र रसुलतर्फ प्रेषित गर । यही सही तरिका हो र यसको परिणाम उत्तम हुनेछ । (कुरआन ४ : ५९)

प्रश्न ६ : साहसिलो कार्यहरु के हुन ?

कुरआन : (अ) हे मेरा पुत्र , नमाज कायम गर्नु , पूण्यकर्मको आदेश दिनू दुष्कर्मबाट रोक्नू र तिमीमाथि जस्तो सुकै संकट आए पनि धैर्यले काम गर्नु । निश्चय नै यी कामहरु अनिवार्य तथा साहसी कार्यहरु हुन । (कुरआन ३१:१७)

(आ) धैर्य र नमाजबाट सहयोग प्राप्त गर निसन्देह यो अत्यन्त कठिन कार्य हो परन्तु इशभय राख्नेहरुका लागि चाही कठिन होइन । (कुरआन २:४५)

प्रश्न ७ : अल्लाहको परम भक्त बन्यो भने के प्राप्त हुन्छ ?

कुरआन : पालनकर्ताको अवज्ञाबाट बच्दै जीवन व्यतित गर्नेहरुकालागि बगैचाहरु छन् जसको तलतिर नहरहरु बगिर हेका हुनेछन् । उनीहरु त्यसमा सदा सर्वदा रहने छन् । यो अल्लाहको तर्फबाट आतिथ्य हो । (कुरआन ३ : १९८)

प्रश्न ८ : अज्ञापालन नगरे के हुन्छ ?

कुरआन : र जसले अल्लाह र उसका रसुलको अवज्ञा गर्छ र उनले निर्धारण गरेका सीमाहरुको उल्लङ्घन गर्छ उसलाई नरकमा होमिनेछन् सदैव रहनेछ । र उसको लागि अपमानजनक यातना रहेको छ । (कुरआन ४:१४)

प्रश्न ९ : पापकर्म पश्चात अल्लाह तर्फ कसरी फर्कने ?

कुरआन : जसले प्रायश्चित गरी सत्कर्म गर्छ निश्चय नै ऊ अल्लाह तर्फ फर्किन्छ ।

प्रश्न १० : आखिरतको घर (जन्नत) कसरी प्राप्त गर्ने ?

कुरआन : आखिरतको घर (जन्नत) तीनीहरुकालागि दिनेछौ जो धर्तिमा आफ्नो बडप्पन चाहदैन् र विध्वशं मच्चाउदैन् । र इशभय राख्नेहरुकालागि नै उत्तम परिणाम रहेको छ । (कुरआन २८:८३)

प्रश्न ११ : आखिरतको सफलताको अभिप्राय के हो ?

कुरआन : नरककावासिन्दा र स्वर्गका बासिन्दा समान हुने छैनन् स्वर्गका बासिन्दाहरु नै सफल हुनेछन् । (कुरआन ५९:२०)

प्रश्न १२ : के म त्यो भन्न सकछु जुन गर्दिन ?

कुरआन : (क) हे आस्थावानहरु हो तिमी त्यो कुरा किन भन्छौ जुन तिमीहरु गर्दैनौ । अल्लाह समक्ष यो अत्यन्त अप्रिय हुनेछ, जुन तिमी भन्छौ र गर्दैनौ ॥ (कुरआन ६१:२-३)
(ख) के तिमीहरु अरुलाई सत्कर्मको उपदेश दिन्छौ र स्वयमलाई चाहिँ विसिर्न्छौ यद्यपि पथभ्रष्ट ग्रन्थहरुको पनि अध्ययन गर्छौ । तिमीहरु बुझिले काम गर्दैनौ ।

प्रश्न १३ : अल्लाहको तर्फबाट (धन, ज्ञान, स्वास्थ्य) कसरी अधिक प्राप्त गर्न सकिन्छ ?

कुरआन : जब तिम्रा पालनकर्ताले सचेत गरेकी यदि तिमी कृतज्ञ बन्यौ भने म तिमीलाई अधिक दिनेछु । परन्तु यदि कृतघ्न सिद्ध भएमा वास्तवमा मेरो सजाय पनि काठोर छ ।

प्रश्न १४ : यदि कसैले ममाथि अत्याचार गर्छ भने म के गरूँ ?

कुरआन : (क) आघातको बदला त्यो बराबरकै आघात हुनुपर्छ तर जसले क्षमा गर्छ त्यसको प्रतिदान अल्लाहको जिम्मा छ । (४२:४०)

(ख) जसले आफूमाथि अत्याचार भएपछि त्यसको बदला लिन्छ उनीहरुको कुनै दोष छैन । दोष केवल ती मानिसहरुको हो जसले अन्य मानिसहरुमाथि अत्याचार गर्छन् । र अनाहकमा विध्वंस मच्चाउँछन् । त्यस्ता मानिसहरुलाई कठोर यातना रहेको छ । तर जसले धैर्य धारण गर्छ र क्षमा गर्छ निशन्देह उसका लागि यो साहसी पूर्ण काम हुनेछ (कुरआन ४२:४१-४३)

प्रश्न १५ : मेरोलागि कस्तो खाना वैध छ ?

कुरआन : तिनीहरु सोध्छन् तिनीहरुका निमित्त के वैध गरिएको छ भनेर । भनिदेऊ, तिमीहरुका लागि स्वच्छ वस्तुहरु वैध गरिएका छन् र ती जनावरहरु पनि जसलाई तिमीहरुका लागि अल्लाहले सिकाए अनुसार तिमीहरुले प्रशिक्षण दिएका शिकारी जनावरहरुले समातुन । तिमीहरु तिनले समातेका शिकारहरु खाऊ तर त्यसमा अल्लाहको नाम लेऊ । तर अल्लासँग डराऊ । निशन्देह अल्लाह चाँडै हिसाब लिनेछन् । (कुरआन ५:४)

प्रश्न १६ : मेरो चाल कस्तो हुनुपर्छ ?

कुरआन : (हे सन्देष्टा !) मेरा भक्तहरुलाई भनिदेऊ कि उनीहरुले राम्रो कुरा मात्र गर्ने गरून् । वास्तवमा शैतानले मानवहरुबीच वैमनस्यता उत्पन्न गर्ने प्रयास गर्छ । निश्चय नै शैतान मानवको खुल्लमखुल्ला शत्रु हो । (कुरआन १७:५३)

(ख) अनि, मध्यम गतिमा हिंड्नु र आफ्नो बोलीलाई मधुरो राख्नु । अवश्य नै सबैभन्दा अप्रिय स्वर गधाको स्वर हुन्छ । (कुरआन ३१ :१९)

(ग) कुरआन : र, करुणामय अल्लाहका भक्त उनीहरु हुन् जो धर्तीमा शिष्टतापूर्वक हिंड्ने गर्छन् र जब अज्ञानीहरु उनीहरुसित अज्ञानता पूर्वक कुरा गर्दछन् तब उनीहरु 'सलाम' शान्ति होस्' भन्छन् । (कुरआन २५ : ६३)

(घ) अनि, धर्तीमा घमण्डसाथ नहिँड किनभने न तिमीले धर्तीलाई चिर्न सकछौ र न उचाईमा पहाड बराबर हुन सकछौ ।

यी सबै कुकर्महरु तिम्रा पालनकर्तासमक्ष अति अप्रिय छन् । (कुरआन १७ : ३७-३८)

प्रश्न १७ : मेरो जीवनको उद्देश्य के हो ?

कुरआन : जसले मृत्यु तथा जीवन सृष्टि गरे ताकि तिमीहरुलाई परीक्षा लिएर हेरून् कि को राम्रो काम गर्छ र उनी प्रभुत्वशाली एवं क्षमाशील छन्... (कुरआन ६७ : २)

प्रश्न १८ : मैले यस दुनियाँ र महाप्रलयको दिन कसरी उत्तम जीवन प्राप्त गर्न सकछु ?

कुरआन : पुरुष होस् वा महिला जसले ईमान ल्याएर सत्कर्म गर्छ हामी अवश्य नै उसलाई पवित्र जीवनयापन गराउनेछौं र उनीहरुले गरेका कार्यहरुको उत्तम प्रतिदान प्रदान गर्नेछौं । (कुरआन १६ : ९३)

प्रश्न १९ : मैले कसको आदेशको पालना नगरूँ ?

कुरआन : कुनै पनि यस्तो व्यक्तिको कुरा नमान जसले धेरै कसम खान्छ र जसको कु नै हैसियत नै छैन । (कुरआन ६८ : १०)

प्रश्न २० : अल्लाहले मेरा पापहरुलाई कहिले माफ गर्छन् ?

कुरआन : हे आस्थावानहरु हो ! यदि तिमीहरु ईशभय र ाच्छौ भने अल्लाहले तिमीहरुलाई फैसला गर्ने वस्तु अर्थात् कसौटी प्रदान गर्नेछन् र तिमीहरुका पापहरुलाई नाश गर्नेछन् र तिमीहरुलाई क्षमा दिनेछन् र अल्लाह महान अनुग्रही रहेका छन् । (कुरआन ८ : २९)

प्रश्न २१ : अल्लाहले मलाई कस्तो कर्म नगर्ने आदेश दिन्छन् ?

कुरआन : यिनीहरु जब कुनै अश्लील कार्य गर्छन् तब यिनीहरु भन्दछन् हामीहरुले आफ्ना पूर्वजहरुलाई यस्तै गर्दै आएको पाएका छौं र अल्लाहले नै हामीहरुलाई यस्तो गर्ने आदेश दिएका छन् । भनिदेऊ अल्लाह कदापि अश्लीलताको आदेश दिदैनन् । के तिमीहरु अल्लाह विरुद्ध त्यस्तो कुरा गर्छौ जसको तिमीहरुलाई ज्ञान नै छैन । (कुरआन ७ : २८)

(लेखक मद्रसा नुरुल हुदा, इस्लामपुर, पाल्पाका शिक्षक हुनुहुन्छ । सं.)

गतिविधि आवेदित सदस्यहरुको लागि प्रशिक्षण कार्यक्रम सम्पन्न

१० अप्रिल तौलिहवा । इकामते दीन (दीन लाई कायम गर्ने) जिम्मेदारी तमाम अंबिया (संदेष्टाहरु) लाई र अन्त्यमा मुहम्मद (सल्ल.) र उनका समस्त अनुयायीहरुलाई दिइएको छ । यहि जिम्मेवारीको बोध गराउन इस्लामी संघ नेपालले संघसँग सम्बद्ध नेपालभरिका हरेक अञ्चलबाट चुनिएका ५० जना आवेदित सदस्यहरुलाई तौलिहवा स्थित इस्लामी लाइब्रेरी भवनमा १० देखि १३ अप्रिलसम्म ४ दिने प्रशिक्षण कार्यक्रमको आयोजना गर्‍यो ।

इस्लामी संघ नेपालका अध्यक्ष नजरुल हसन फलाहीको अध्यक्षतामा भएको उक्त सो कार्यक्रममा प्रमुख प्रशिक्षकहरु अल हेरा एजुकेशनल सोसाइटी नेपालका महासचिव मौलाना गुलाम रसूल फलाही, संघका केन्द्रीय महासचिव मौलाना आरिफ हुसेन फलाही, वामी नेपालका कन्ट्री डाइरेक्टर डा. शमीम अहमद, जामीया मोहसेनात भोक्राहाका व्यवस्थापक मौलाना इद्रीस फलाही र लुम्बिनी अञ्चल सचिव सेक्रेटरी मौलाना सेराज बरकतुल्लाह हुनुहुन्थ्यो । कार्यक्रमको उद्घाटन समारोहमा कार्यक्रमको उद्देश्यबारे बताउँदै भन्नुभयो “व अकीमुद्दीन वला तफर्रकु” अर्थात् “दीन इस्लामलाई कायम गर र त्यसमा फूट नल्याऊ” । जसलाई अमर बिल मारुफ व नही अनिल मुन्कर अर्थात् भलाईको हुकुम देऊ र खराबीबाट रोक भन्ने तरीकाद्वारा पूरा गर्ने बताउनभयो उक्त कार्यक्रमका चार मुख्य उद्देश्यहरु थिए ।

१. तालिम २. प्रशिक्षण ३. अभ्यास ४. आत्ममुल्याङ्कन यिनै उद्देश्यलाई ध्यानमा राखेर विभिन्न विषयमा प्रशिक्षकहरुले प्रशिक्षण गर्नु भएको थियो । इस्लाम एउटा पूर्ण जीवन हो भन्ने विषयमा बोल्नुहुँदै मौलाना नजरुल हसनले भन्नुभयो इस्लामले जीवनको एक क्षेत्रमा बहस गर्दछ, भौतिक क्षेत्र अर्थात् सांसारिक जीवन मात्र होइन आध्यात्मिक र पारलौकिक क्षेत्रमा पनि मार्गदर्शन गर्दछ । त्यसैले अल्लाहको यो विधान र नियमलाई यस धर्तीमा लागु गर्नु नै हाम्रो प्रमुख दायित्व र जिम्मेदारी हो । उहाँले भन्नुभयो आत्ममुल्याङ्कन एकदमै जरुरी छ कि हाम्रो शैक्षिक र व्यवहारीकता कहाँ सम्म सहि छ भनेर जाँचन ।

त्यस्तै मौलाना गुलाम रसूल फलाहीले दीनको अर्थ र यसलाई कसरी पूरा गर्ने भन्ने विषयमा भन्नुभयो अल्लाहले मन पराएको एक मात्र धर्म इस्लाम हो । हामीलाई यसै धर्मलाई लागु गर्न एकिकृत गर्नुभएको छ । त्यसैले आफ्नो ज्ञान र कार्यद्वारा पूरै संसारमा यस सत्यको साक्षी दिनुपर्छ ।

उहाँले भन्नुभयो विविधता को वावजूद पनि यस संसारमा आफ्नो अस्तित्वमा सफल रहेको छ । त्यसैले यसमा मतभेद र विभिन्नताबाट विचलित हुन आवश्यकता छैन ।

अर्का प्रशिक्षक डा. शमीम अहमदले इस्लाम र मानिसको संबन्ध बारेमा बोल्नुहुँदै भन्नुभयो इस्लाम जीवनको क्रान्तिमय दृष्टिकोण हो । जबसम्म कार्यकर्ताभिन्न क्रान्ति आउँदैन तब सम्म तहरिके इस्लामी (इस्लामी क्रान्ति) सफल हुन सक्दैन । उहाँले भन्नुभयो, इस्लामको गहिरो सम्बन्ध मानिसको चिन्तन मनन र सौचसँग छ । मानिस स्वयं आफ्नो वास्तविकतासँग अनभिज्ञ छ भने आफ्नो लागि पूर्ण जीवन व्यवस्था कसरी बनाउन सक्छ ? त्यसैले हाम्रा सृष्टिकर्ता (जसलाई सृष्टिकर्ताको पूर्ण ज्ञान छ । हाम्रोलागि पूर्ण मार्गदर्शनको रूपमा इस्लाम दिइएको छ ।

त्यस्तै मौलाना आरिफ हुसेन फलाहीले इकामते दीनको परिभाषा दिनुहुँदै भन्नुभयो दीन (इस्लाम)लाई कायम गर्नको लागि एक जुट भएर गरिने प्रयासको नाम तहरिके इस्लामी हो । यसको मिशन शान्ति न्याय र एकता कायम गर्नु हो । उहाँले भन्नुभयो यसको लागि मानिसले आफ्नो सम्पूर्ण जीवनमा इस्लामी शरीअतलाई लागु गर्नु अनिवार्य छ ।

इस्लामी क्रान्तिमा अनुशासन र आज्ञापालनको महत्व वर्णन गर्दै भन्नुभयो, कुनै पनि क्रान्तिलाई सफल पार्नको लागि दुईवटा कुरा एकदमै अनिवार्य छ, एउटा अनुशासन र दोस्रो आज्ञापालन । त्यसैले मौलाना सेराज अहमदले शहादते हक र त्यसको अपेक्षा विषयमा आफ्नो कुरा राख्नुभएको थियो ।

चार दिने सो कार्यक्रम एकदमै समयको पावन्दी र राम्रो व्यवस्थापनका साथ सम्पन्न भएको थियो । कार्यक्रमको बारेमा आफ्नो प्रतिक्रिया दिदै एक जना सहभागीम गियासुद्दीनले भन्नुभयो यो कार्यक्रममा हामीले जुन तालिम र तर्कियत पाएका छौं त्यसलाई आफ्नो जीवनमा व्यवहारीक रूपमा उतार्न सके यस दुनियामा पनि र अखिरतमा पनि सफल हुन सक्नेछौं ।

त्यसैले अर्का एकजना सहभागीमा इब्राहीमले भन्नुभयो हामी अन्धकार र भ्रममा थियौं । आज हाम्रो आँखा खुलेको छ । यो तहरीकसँग मलाई एकदमै लगाव छ ।

स्वास्थ्य चर्चा

हेपाटाइटिस-बीसँगको जीवनका सम्भावना

डा. अनन्त श्रेष्ठ

नेपालमा करिब साढे तीन लाख व्यक्ति दीर्घकालीन हेपाटाइटिस-बीबाट संक्रमित छन् । हेपाटाइटिस-बी लागेका व्यक्तिमा बाहिरी लक्षण देखिदैन । रगत परीक्षणपछि मात्र यो रोग लागेको पत्ता लाग्न सक्छ ।

“हेपाटाइटिस-बी” नामक भाइरसको संक्रमणबाट यो रोग लाग्ने गर्छ । तथ्यांक अनुसार नेपालमा यो रोग प्रायः जसो बाल्यकालमा सर्ने गरेको पाइएको छ । बाल्यकालमा सरेमा यसको जीवाणु आफैँ हराएर जाने सम्भावना कम हुन्छ भने वयस्क अवस्थामा सरेमा आफैँ हराएर जान्छ । धेरैजसो संक्रमितको शरीरमा यो जीवाणु लामो समयसम्म रहिरहन्छ । छ महिनाभन्दा बढीसम्म जीवाणु शरीरमा रहिरहे यसलाई दीर्घकालीन हेपाटाइटिस-बी भन्ने गरिन्छ । एकपटक दीर्घकालीन अवस्थामा प्रवेश गरिसकेपछि यो जीवाणु आजीवन शरीरमा रहिरहन्छ । हालसम्म यो जीवाणुलाई शरीरबाट पूर्णरूपमा निकाल्ने प्रविधिको विकास भएको छैन ।

रोगको लक्षण, असर र पर्याप्त ज्ञानको अभावका कारण संक्रमितहरूमा नैराश्यता तथा आत्मग्लानि बढ्ने गर्छ । अचेतनाले गर्दा कतिपय समाजमा यो रोग लागेका व्यक्तिलाई नराम्रो दृष्टिकोणले पनि हेर्ने गरिएको पाइन्छ । धेरै व्यक्ति यो रोग लुकाउन बाध्य हुन्छन् ।

हेपाटाइटिस-बीको चुनौतीपूर्ण तथा खतरनाक रोग हो । विश्वको तथ्यांकअनुसार एचआइभी एड्सले वर्षभरमा लिने ज्यान हेपाटाइटिस-बीले एकै दिनमा लिने गर्छ । यस जीवाणुले पहिले कलेजोमा संक्रमण गर्छ र त्यसलाई बिस्तारै क्षय गर्दै लान्छ । करिब १५-२१ वर्षको अवधिमा कलेजो कडा (लिभर सिरासिस्) हुन सक्छ । साथै अन्य समस्या पनि देखा पर्न सक्छ । पेट र खुट्टा सुनिने, जन्डिस हुने, रगत वमन हुने, अचेत हुने यो रोगको जटिलताका लक्षण हुन् । दीर्घकालीन हेपाटाइटिस-बी कलेजोमा हुने क्यान्सरको समेत प्रमुख कारण हो ।

हेपाटाइटिस-बीबाट हुन सक्ने समस्या डरलाग्दा छन् । तर रोग लागेका सबैमा यी जटिलता आउँदैनन् । करिब २५-४१ प्रतिशत संक्रमित व्यक्तिमा

मात्रै यी समस्या देखा पर्छन् । बाँकी ६१-७५ प्रतिशतमा यो जीवाणुले केही असर पार्दैन । कलेजोमा क्षति नहुने व्यक्तिको जीवन सामान्य नै हुने गर्छ । यसबाटै थाहा हुन्छ कि, हेपाटाइटिस-बी संक्रमणको नतिजा सबैमा एकनास हुँदैन ।

कसैकसैमा यो जीवाणु सदैव सक्रिय रहन्छ । त्यसो भएमा हेपाटाइटिस-बीले कलेजोमा क्षति पुऱ्याउँदै लान्छ र केही समयपछि कलेजोको सिरोसिस र कलेजो फेल वा क्यान्सर नै गराउँछ । तर धेरै व्यक्तिमा यो जीवाणु निष्क्रिय अवस्थामा रहन्छ र लामो समयमा पनि केही नकारात्मक असर पुऱ्याउँदैन । यो रोग लागेका व्यक्तिमा जीवाणु सक्रिय या निष्क्रिय छ भनेर छुट्याउन जरुरी हुन्छ ।

अहिलेसम्म हेपाटाइटिस-बीको जीवाणुलाई शरीरबाट निर्मूल पार्ने कुनै औषधिको आविष्कार भएको छैन । तर जीवाणु निष्क्रिय रहिरहेको अवस्थामा भने उपचारको आवश्यकता हुँदैन । जीवाणु सक्रिय रहेको खण्डमा यसलाई निष्क्रिय पार्न भने जरुरी हुन्छ । नत्र नतिजा सिरोसिस तथा क्यान्सरजस्तो भयानक हुन सक्छ । सक्रिय रहेर कलेजोलाई क्षति पुऱ्याएको खण्डमा यस जीवाणुलाई निष्क्रिय पार्ने उपाय आजको आधुनिक चिकित्साशास्त्रमा विकसित हुँदैछ । औषधिले जीवाणुलाई निर्मूल पार्न नसके पनि निष्क्रिय भने अवश्य गराउँछ । यसको सेवनबाट सिरोसिस तथा कलेजोको क्यान्सरबाट पनि बच्न सकिन्छ ।

विशेष ध्यान पुऱ्याउनुपर्ने कुरा, यी औषधिको दुरुपयोग गर्नु हुँदैन । निष्क्रिय अवस्थामा औषधिको सेवन गरेमा यसको नतिजा भयानक हुन सक्छ र पछि यो जीवाणु सक्रिय भएमा औषधिले काम नगर्न पनि सक्छ । तसर्थ वैज्ञानिक पद्धतिबाट जाँच गरेर संक्रमितको शारीरिक अवस्थाको अध्ययन गरेपछि मात्रै औषधि प्रयोग गर्नुपर्छ ।

हेपाटाइटिस-बीको उपचारमा गम्भीरतापूर्वक सोचविचार गरेरमात्र औषधि प्रयोग गर्नुपर्छ । कुनै पनि औषधि(एलोपेथिक अथवा आयुर्वेदिक) त्यतिकै प्रयोग गर्नु हुँदैन । यस प्रयोजनका लागि वैज्ञानिक रूपमा केही औषधिमात्र अनुमोदन भएका छन् । तैपनि हाम्रा गल्ली-गल्लीमा र पत्रिकामा हेपाटाइटिस-बीको

सफल उपाचारका विज्ञापन देखिने गरेका छन् । विनाप्रमाणका यस्ता प्रचारको पछि लाग्दा संक्रमितको अवस्था अझ बढी नाजुक हुन सक्छ । जस्तो पायो त्यस्तै उपचारले फाइदा गर्दैन । बरु उल्टै धन र स्वास्थ्य बिगने गर्छ । धेरै बिरामी यस्तो सञ्जालमा फसेर वर्षौंसम्म जथाभावी औषधि प्रयोगबाट लाखौं रुपैयाँ ठगिएका छन् । सम्बन्धित निकायले ध्यान पुर्‍याउन जरुरी छ । बिरामी आफैं पनि आफ्नो रोग सम्बन्धी सचेत रहेर असुरक्षित उपचार पढातिर ठगीबाट बच्नुपर्छ ।

हेपाटाइटिस-बी भएका व्यक्तिले गर्न सक्ने कुराहरु

१. आफ्नो दैनिक जीवन सामान्यरूपमा बिताउन सक्छन ।
 २. खानपानमा केही बार्नु पर्दैन ।
 ३. विवाह गर्न र सामान्य वैवाहिक जीवन व्यतित गर्न सक्छन । तर जीवनसाथीलाई हेपाटाइटिस-बी विरुद्ध खोप दिन जरुरी हुन्छ ।
 ४. सन्तान जन्माउन सक्छन् । तर जन्मनेबित्तिकै नवजात शिशुलाई हेपाटाइटिस-बी विरुद्ध खोप दिनैपर्छ ।
 ५. अंकमाल गर्न, चुम्बन गर्न, हात मिलाउन, जुठो सेवन गर्न लत्ता-कपडा अरुसूग साट्न मिल्छ ।
 ६. जीवनसाथीले हेपाटाइटिस-बी विरुद्ध खोप लगाएको खण्डमा यौन सम्पर्क गर्न सकिन्छ । नत्र खोप पुरा नहुन्जेल कन्डमको प्रयोग गर्नुपर्छ ।
- हेपाटाइटिस-बी लागेका व्यक्तिले गर्न नहुने कुराहरु
१. रोग लागेकोमा आत्मग्लानि महसुस नगर्ने ।
 २. रक्तदान तथा कुनै अंगदान नगर्ने ।
 ३. आफूले प्रयोग गरेका ब्लेड, अनुहार पुछ्ने रुमाल, नेल कटर तथा धारिला सामानहरु अरुलाई प्रयोग गर्न नदिने ।
 ४. घाउ तथा चोटपटक लागेमा अरुलाई आफ्नो रगत छुन नदिने ।
 ५. कुनै प्रकारको शल्य-चिकित्सा अथवा औषधि सेवन गर्नु अगाडि डाक्टरलाई निसंकोच आफूलाई हेपाटाइटिस-बी लागेको जानकारी दिन नडराउने ।
 ६. कलेजो रोग विशेषज्ञको सल्लाहबिना कुनै किसिमका हेपाटाइटिस-बी सम्बन्धी औषधी सेवन नगर्ने ।
 ७. समय-समयमा कलेजोको परीक्षण गर्ने (कम्तीमा पहिलो वर्ष ३-३ महिनामा र त्यसपछि ६-६ महिनामा) ।
- (लेखक निजामती कर्मचारी अस्पतालका कलेजो रोग विशेषज्ञ हुन् ।)

पेज नं १४ को बाँकी

इस्लाममा विभिन्न नयाँ कुराहरु आउने डर भयो र मानिसहरु प्रथभ्रष्ट हुने डर भयो ।

त्यसबेलाका खलीफा उमर इब्ने अब्दुल अजीजले हदीसलाई संग्रह गर्ने आदेश दिए । अबु बक्र इब्ने आजम, साद इब्ने इब्राहीम र इब्ने सीहाब अज्जहरी त्यसबेलाका हदीस लेख्ने प्रमुख व्यक्तिहरु मध्येका थिए । अजुहरी प्रथम व्यक्ति हुन । उनी हदीसका वक्ताहरुको व्यक्तिगत विवरणहरु राख्ने गर्थे ।

हदीसहरुका विभिन्न विद्यार्थीहरुले पनि हदीस लेखेका थिए । अबु हुरैराहका विद्यार्थीहरुले लेख्ने काम गरे जसमध्ये हम्माम इब्ने मुनाबीह ले लेखेको मेनुस्कृप्त (Manuscript) को कपी सरक्षित रह्यो जसलाई धेरै पछि डा.मो. हमीदुल्लाहले संपादन गरी सन् १९६१ मा पुनः प्रकाशित गरे ।

हिजरतको दोस्रो शताब्दिमा मालिक इब्ने अनसूले अल मुवत्ता (Al- Muwatta) भन्ने हदीसको संग्रह लेख्ने काम गरे । त्यसै गरी सिरियाका अल् अवजी र बसराका हम्माद इब्ने सलमाह र कुफाका सुफियानले पनि यो कालमा हदीस लेख्ने काम गरेको पाइन्छ । तर मालिक इब्ने अनसको किताब (AL Muwatta) मात्र अस्तित्वमा छ ।

चौथोकाल: यो काल दोस्रो हिजरी शताब्दीको मध्यकालदेखि शुरु हुन्छ । त्यसबेलासम्म पुग्दा हदीसका ध्यानकर्ताहरुको एउटा लामो समय भइसकेको थियो । त्यसकारण विद्वानहरुले हदीसको सत्यतालाई जाँच गर्न एउटा नयाँ विज्ञानको विकास गरे ।

सबभन्दा पहिले उनीहरुको ध्यानकर्ताको कडीमा जो जो थिए उनीहरुको व्यक्तिगत विवरणहरु जम्मा पारे जसमा जन्मेको स्थान उनको शिक्षा उनका गुणहरु, उनी कतिको सत्य व्यक्ति हुन् र उनी बढी बोल्ने व्यक्ति हुन् कि होइन भन्ने कुराहरु समेत जम्मा पारियो । विश्वासिलो ध्यानकर्ता मात्र भएर होइन एउटा हदीसको सव्यता विभिन्न कडीबाट आएको पनि हुनुपर्छ । अर्को कुरा त्यो हदीस कस्तो अवस्थामा वर्णन गरिएको छ त्यसलाई पनि ध्यानमा राखियो ।

ध्यानकर्ताबाट हदीसका वाक्यहरु गहन अध्यापन गरियो । यदि ती वाक्यहरु कुरआनसँग मेल खाँदैनथे भने त्यो हदीस लिइदैनथ्यो ।

क्रमशः अर्को अंकमा

बाबपाना

के तपाईलाई थाहा छ ?

इरफान पोखरेल

१. कुरआनको शाब्दीक अर्थ बारम्बार पढ्नु वा वाचन गर्नु हो ।
२. कुरआनमा ११४ सुरह (अध्याय)हरू र ६३१४ आयत (श्लोक)हरू छन् ।
३. कुरआनको सबभन्दा ठूलो सुरह अलबक्र हो जसमा २८६ वटा आयतहरू छन् ।
४. कुरआनको सबभन्दा सानो सुरह अल-अस्र, अल-कौसर र अन्नाश हुन् जसमा ३ वटा आयतहरू छन् ।
५. कुरआनलाई ३० खण्डमा विभाजन गरिएको छ जसमध्ये ३० औं खण्डमा सबभन्दा धेरै ३७ वटा सुरहहरू छन् ।
६. संपूर्ण कुरआनको अर्थको नेपाली भनुवाद सबभन्दा पहिले इस्लामी संघ नेपालले तयार गरी प्रकाशित गरेको हो ।
७. नबी (स.) समक्ष अल्लाहको आदेश अनुसार कुरआनका सन्देश ल्याउने फरिश्ता जिब्रिल अलैहिस्सलाम हुन् ।
८. कुरआन २३ वर्षको अवधीमा अवतरित भयो ।
९. अल्लाह तआलाले कुरआनका एक एक अक्षरको वाचनमा १०/१० पूण्य लेखिदिने छन् ।
१०. कुरआनका मूल विषयवस्तुहरू तीनवटा छन्, ती तौहिद -एकेश्वरवाद, रिसालत (इशदुतत्व) र आखिरत (परलोकवाद) हुन् ।
११. इमान भनेको हृदयमा दृढ आस्था राख्नु, हृदयले स्वीकार गरेर मुखले भन्नु र अंगहरूले व्यवहारमा उतार्नु हो । अर्थात् इमान भनेको आस्था, वचन, र कर्मको नाम हो ।
१२. इमानका ७० वटा दर्जाहरू छन् जसमा कलिमा 'ला इलाह इल्लल्लाहु मुहम्मदुर्रसुलुल्लाह' भन्नु इमानको सर्वश्रेष्ठ दर्जा हो भने वाटोबाट हानिकारक वस्तु हटाउनु इमानको सबभन्दा तल्लो दर्जा हो । लज्जा पनि इमानको एक भाग हो ।
१३. अल्लाहलाई हाम्रा आँखाले देख्नसक्दैनन् तर अल्लाहले दिएका आँखाले हामी देख्न सक्छौं । त्यस्तै हाम्रा कानले अल्लाहलाई सुन्न सक्दैनन् तर अल्लाहले दिएका कानले हामी सुन्न सक्छौं । अल्लाह हामीलाई देख्छन् र हाम्रो आवाज वा मनको कुरा सुन्छन् ।

१४. अल्लाहका राम्रा नामहरू ९९ वटा छन् । ती अल्लाहका विशेषताहरू पनि हुन् ।
१५. वसीला (माध्यम) दुई प्रकारका छन्, ती जायज (वैध) वसीला र हराम (अवैध) वसीला । अल्लाह तआलाले नाम र गुणलाई वसीला बनाउनु आफ्ना केहि सुकर्मलाई वसीला बनाएर अल्लाह समक्ष पेश गर्नु असल तथा जीउंदो इमानवालाको दुवालाई अल्लाह समक्ष वसीला बनाएर पेश गर्नु वैध वसीला भित्र पर्दछन् । त्यस्तै नबी (स.) वा कुनै वलीको सम्मानलाई वसीला बनाएर अल्लाहसंग माग्नु र नबी (स.) वा कुनै वलीको सपथ लिई त्यसलाई वसीला बनाएर अल्लाहसंग केही माग्नु अवैध वसीलाहरू हुन् ।
१६. तौहिद (एकेश्वरवाद) भित्र तीन कुराहरू पर्दछन् । ती तौहिदे रुबुबीयत (काम वा शक्तिमा एकलो), तौहिदे ओलुहियत (उपासना वा भक्तिमा एकलो) र तौहिदे अस्मा व सीफात (नाम र गुणमा एकलो) हुन् ।
१७. अहले-किताब भन्नाले यहूदी र क्रिश्चियन भन्ने बुझिन्छ ।
१८. शीर्क (कुनै चिज, वस्तु वा व्यक्तिलाई अल्लाहको समकक्षी वा साभेदार ठान्नु) सबभन्दा ठूलो र माफरहित पाप हो ।
१९. सम्मानीत काबा बाहेक यस धर्तीका कुनै पनि ठाउँ तवाफ (परिक्रमा) गर्नु जायज छैन ।
२०. इस्लामी शिक्षाका मूल स्रोतहरू कुरआन, हदीससंग्रह र नबी (स.)को पवित्र जीवनी हुन् । यसबाहेकका पुस्तकबाट इस्लामको ज्ञान खोज्नु इस्लामलाई सहि रूपमा बुझ्नबाट टाढा जानु हो ।
२१. अल्लाहका अन्तिम सन्देश मुहम्मद (स.) का बाबुको नाम अब्दुल्ला हो भने आमाको नाम अमिना थियो भने उहाँ (स.)की धाईआमाको नाम हलिमा थियो ।
२२. मुहम्मद (स.)का छोरीहरूको नाम उम्मे कुल्सुम (रजि.), रुकैया (रजि.), जैनब (रजि.) र फातिमा (रजि.) थियो ।
२३. काबाको निर्माण ईब्राहीम (अलै.)को पालामा भएको थियो
२४. अल्लाहले मानवलाई माटोबाट, जीन्नलाई आगोबाट र फरिश्तालाई चम्किलो प्रकाशबाट बनाएका हुन् ।